

ภาคการเกษตรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต พัฒนาภาคการเกษตรให้ยั่งยืนในอนาคต โดยเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) สู่การเกษตรสมัยใหม่เน้นการบริหารจัดการผสมผสานเทคโนโลยีและประยุกต์ใช้อย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา จึงจะสามารถทำให้หลุดพ้นจากกับดักความยากจนได้ จึงเป็นโอกาสของชาวนาและโอกาสของประเทศที่ภาครัฐต้องการให้ภาคเกษตรกรรมมีการพัฒนาเพื่อลดต้นทุนในกระบวนการผลิต เพิ่มคุณภาพมาตรฐานการผลิต และการลดความเสี่ยงที่เกิดจากการระบาดของศัตรูพืชและจากภัยธรรมชาติ และการจัดการองค์ความรู้ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศจากการวิจัยประยุกต์ไปสู่การพัฒนาในทางปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมต่อไป กรมการข้าวจึงต้องจัดทำเกษตรอัจฉริยะภายใต้การดำเนินงาน 1 อำเภอ 1 แปลงอัจฉริยะ การจัดทำแปลงต้นแบบ จนไปถึงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตข้าวที่สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและคุณภาพข้าวให้มีมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชาวนา โดยพัฒนาให้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน อีกทั้งต้องพัฒนาแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะ ด้านข้าวและชาวนา เพื่อรองรับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ทั้งจากภายใน (Internal) และภายนอกกรมการข้าว (External) โดยจัดหาเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) อย่างเหมาะสม รวมทั้งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านดิจิทัลให้เกิดความยั่งยืนโดยการใช้เทคโนโลยีเครื่องแม่ข่ายแบบ Scale Out ซึ่งสามารถบริหารจัดการทรัพยากรและแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้แบบยืดหยุ่น และมีระบบสำรองข้อมูลทั้งในส่วนของอุปกรณ์และชุดข้อมูล เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย หรือเกิดเหตุที่ไม่คาดคิด และระบบยังสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และเพิ่มระดับการรักษาความปลอดภัยของระบบเครือข่ายและข้อมูลสารสนเทศ

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ในการจัดการพื้นที่การปลูกข้าวของเกษตรกร และขยายพื้นที่การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการผลิตข้าว
- 2.2 สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร ในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวในกลุ่มแปลงนาต้นแบบ
- 2.3 พัฒนาระบบงานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านข้าวให้มีระดับความพร้อมและวุฒิภาวะขององค์กร ในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล
- 2.4 เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลภูมิศาสตร์พื้นที่นา เชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค
- 2.5 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาสู่เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ

(3) เป้าหมาย

- 3.1 จัดทำแปลงนำร่องการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ในพื้นที่นำร่อง ในเขตพื้นที่ปลูกข้าวนาชลประทาน และในเขตพื้นที่น่าน้ำฝน จำนวน 15 แปลง ในจังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราชินบุรี ปทุมธานี ลพบุรี ราชบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี สกลนคร และพัทลุง
- 3.2 ขยายผลการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ด้วยการสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร ในจังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราชินบุรี ปทุมธานี ลพบุรี ราชบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พิษณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี สกลนคร และพัทลุง

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 พัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ดำเนินการนำร่องแปลงเกษตรอัจฉริยะ ในนาเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ ในพื้นที่ 14 จังหวัด สุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ปทุมธานี ลพบุรี ราชบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พิชณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี สกลนคร และพัทลุง โดยใช้เทคโนโลยี เกษตรอัจฉริยะที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น การใช้รถดำ/หยอดข้าววงกบ ติดตั้งพวงมาลัยไร้คนขับ, การปรับ ระดับดินด้วย Laser land leveling, การใช้โดรนสำหรับหว่านข้าว ใส่ปุ๋ย และฉีดพ่นสารเคมี, การบริหารจัดการน้ำ ด้วยท่อวัดระดับน้ำอัจฉริยะ, การใช้ cropspec ในการประเมินความต้องการปุ๋ยในข้าว, การใช้โดรนสำรวจ สุขภาพข้าว, การใช้ weather station ในการเก็บข้อมูลสภาพอากาศในแปลง โดยเชื่อมต่อกับ IOT, และ platform แสดงข้อมูลในแปลง และการเจริญเติบโตของข้าว

4.2 พัฒนา platform เกษตรอัจฉริยะเพื่อเป็นการจัดการฐานข้อมูล และการแสดงผลผ่าน dashboard สำหรับเกษตรกรในกลุ่มศูนย์ข้าวชุมชน นาแปลงใหญ่ เกษตรกรกลุ่ม smart farmer

4.3 จัดอบรมเกษตรกรในพื้นที่ 14 จังหวัด เพื่อสร้างการรับรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตข้าวของชุมชน

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	5,190,000 บาท
5.2 งบลงทุน	5,583,500 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	10,773,500 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 พัฒนาระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ในการจัดการพื้นที่การปลูก ข้าวของเกษตรกรไม่น้อยกว่า 150 ไร่

6.1.2 พัฒนาระบบการแสดงผลจาก IOT Platform 1 ระบบ

6.1.3 สร้างการรับรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะให้แก่เกษตรกร จำนวน 600 ราย

6.1.4 เกษตรกรได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไม่น้อยกว่าปีละ 1,000 ราย

6.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

6.2.1 มูลค่าผลผลิตของฟาร์มแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

6.2.2 ผลผลิตต่อไร่หน่วยของแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

6.2.3 ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3

6.2.4 เกษตรกรนำเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปใช้เพิ่มผลผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

6.3 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) (ต้องชัดเจนวัดความสำเร็จได้)

6.3.1 เสิ่งปริมาณ

6.3.1.1 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

1. พัฒนาระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ในการจัดการพื้นที่ การปลูกข้าวของเกษตรกร 150 ไร่

2. พัฒนาระบบการแสดงผลจาก IOT Platform 1 ระบบ
3. สร้างการรับรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะให้แก่เกษตรกร จำนวน 600 ราย

6.3.2 เชิงคุณภาพ

1. มูลค่าผลผลิตของฟาร์มแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4
2. ผลผลิตต่อไร่หน่วยของแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
3. ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
4. เกษตรกรนำความรู้การใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปใช้เพิ่มผลผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

7.1 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ กลุ่มนาแปลงใหญ่ (ที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ไม่น้อยกว่า 3,000 ไร่) สมาชิกสหกรณ์การเกษตร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการด้านข้าวอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการ

7.2 ผู้บริหาร บุคลากรของกรมการข้าว และหน่วยงานสนใจ

(8) พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ 14 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ปทุมธานี ลพบุรี ราชบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา นครราชสีมา อุบลราชธานี สกลนคร และพัทลุง

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรสามารถนำความรู้ เทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจรไปจัดการพื้นที่ปลูกข้าว ประเมินการระบาดของโรค และแมลงศัตรูข้าว วางแผนการผลิตข้าว คาดการณ์ผลผลิต ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต การเฝ้าระวังเตือนภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ด้านการตลาด และผลผลิตปลอดภัยมีคุณภาพ

9.2 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนสร้างเครือข่ายและเป็นกลไกเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าสินค้าข้าวตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ

9.3 เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลในระบบฐานข้อมูลอัจฉริยะด้านข้าว และนำไปใช้ประโยชน์ได้

9.4 กรมการข้าวมีระบบข้อมูลด้านการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป และเกษตรกร รวมทั้งมีระบบข้อมูลด้านข้าวเพื่อใช้นำไปประกอบการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายด้านข้าว

9.5 เกษตรกรนำเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปใช้ประโยชน์ในการผลิตข้าว ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

9.6 เกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากระบบข้อมูลภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปใช้ประโยชน์กับพื้นที่อื่น

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ

10.2 กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยกรมการข้าวมีความประสงค์จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะด้านข้าวและชาวนา เพื่อรองรับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ทั้งจากภายใน (Internal) และภายนอกกรมการข้าว (External) โดยจัดหาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับทำงานกับข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) จัดหาเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ คัดกรองและจัดกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาข้าว เพื่อใช้ประกอบในกำหนดแผนงาน/โครงการในการบริหารประสิทธิภาพ การผลิตข้าวคุณภาพดีร่วมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาข้าวโดยเฉพาะและเกษตรกรสามารถเข้าถึงและมีสิทธิใช้การวิเคราะห์ข้อมูลระดับสูงเพื่อเรียนรู้ในการผลิตข้าวคุณภาพดีได้ตามมาตรฐาน GAP มาตรฐานข้าวอินทรีย์ เป็นต้น มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับข้าวและผลิตภัณฑ์มีการวิเคราะห์ราคาและมองหาลาดโดยใช้ AI เข้ามาประยุกต์ใช้ประโยชน์ มีกลยุทธ์เชิงรุกด้านการให้บริการแก่กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาข้าว

ในช่วงปีที่ผ่านมา กรมการข้าวได้ดำเนินการเร่งรัดในการจัดทำศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์ข้าวมีการดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลด้านข้าวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์จากทุกแหล่งข้อมูลด้านข้าวและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ให้มีขีดความสามารถพร้อมใช้งานเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายให้กับผู้บริหารในการวางแผนการผลิต ทั้งนี้ คณะทำงานจัดทำข้อมูลและสารสนเทศข้าวครบวงจร ได้เร่งรัดจัดทำ “ระบบสารสนเทศข้าวครบวงจร” ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ซึ่งได้ความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การสนับสนุนข้อมูลด้านข้าวและจากหน่วยงานภายนอกด้วยดี ทั้งนี้ การนำเข้าข้อมูลบางส่วนยังคงมีปัญหาอุปสรรคในด้านเทคนิคการรับ-ส่งข้อมูลอยู่บ้างบางส่วน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะนี้ กรมการข้าวมีความประสงค์จะปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูลของกรมการข้าวให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม และพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลข้าวอัจฉริยะ โดยจะมีการประสานงานกับคณะทำงานจัดทำข้อมูลสารสนเทศข้าวครบวงจร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นของระบบงานต้นแบบตามนโยบายและสถานการณ์การผลิตภายในและนอกประเทศได้ ประกอบไปด้วยกรอบการจัดทำข้อมูลเพื่อบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานด้านสถานการณ์ข้าว ด้านนโยบาย ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้านการรับรองและผลิตภัณฑ์ข้าว ซึ่งเป็นข้อมูลหลักที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตข้าว และพฤติกรรมของเกษตรกรผู้ทำนาข้าว ซึ่งจะทำให้กรมการข้าวจัดการข้อมูลข้าวได้ทุกมิติ สามารถลดขั้นตอนกระบวนการลงขนาดประมาณ ทำให้รวดเร็ว ใช้เวลาในการรวบรวม/จัดทำข้อมูลให้น้อยลง และได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการเชื่อมโยงข้อมูลนำไปสู่การวิเคราะห์หาพฤติกรรมเชิงลึก (In-sight) ตามแนวทาง Data Analytics เพื่อให้กรมการข้าวมีแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะ และสามารถสร้างต้นแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของผู้ทำนาข้าวและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะของกรมการข้าว
- 2.2 พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบติดตามสถานการณ์ด้านข้าว
- 2.3 ระบบฐานข้อมูลและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์พร้อมใช้งานมีประสิทธิภาพ

(3) เป้าหมาย

3.1 กรมการข้าวมีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะที่สนับสนุนนโยบายด้านเกษตรดิจิทัลของกรมการข้าว และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1 ระบบ

3.2 เจ้าหน้าที่ของกรมการข้าว สามารถใช้ระบบข้อมูล เพื่อปฏิบัติงานราชการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายในด้านการติดตามสถานการณ์ การเกิดภัยพิบัติในนาข้าว เช่น การเกิดโรคและแมลงระบาดในพื้นที่นาข้าว การเกิดภัยพิบัติธรรมชาติ (น้ำท่วมนา นาประสบภัยแล้ง นาประสบภัยหนาว เป็นต้น) และแนะนำการใช้ระบบข้อมูล เพื่อแนะนำ/ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดีภายใต้ระบบงานฯ จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการผลิตข้าว

3.3 คริวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากระบบข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลด้านการผลิตข้าวที่มีความครบถ้วน สามารถให้คำแนะนำ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจสำหรับการวางแผนการผลิตข้าวรายแปลงให้เกิดประสิทธิภาพและได้ข้าวเปลือกคุณภาพดีตอบสนองความต้องการตลาดข้าวได้ด้วยตนเอง จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของคริวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของกรมการข้าว

(4) ขอบเขตและวิธีการดำเนินงาน

4.1 จัดทำแผนบริหารโครงการ

4.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดทำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ

4.3 ดำเนินการจัดหาผู้รับจ้างตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

4.4 พิจารณาคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอตามคุณสมบัติที่กำหนดและประกาศผลผู้ชนะการประกวดราคา และทำสัญญาจ้างงาน

4.5 กรมการข้าวนัดประชุมร่วมกับผู้รับจ้างเพื่อพิจารณาการเริ่มงานตาม TOR และเงื่อนไขตามที่กำหนด

4.6 การปฏิบัติตามรายละเอียดขอบเขตงาน โดยสรุปมีดังนี้

4.6.1 ศึกษาวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยกรอบการจัดทำข้อมูลเพื่อบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานด้านสถานการณ์ข้าว ด้านนโยบาย ด้านวิจัยและพัฒนา ด้านเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้านการรับรองและผลิตภัณฑ์ข้าว ซึ่งเป็นข้อมูลหลักที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตข้าว

4.6.2 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ Infrastructure, Computer program และ Platform ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก (Outgoing data) และมีประสิทธิภาพในการนำเข้าข้อมูลมาจากหน่วยงานภายนอก (Incoming data) มาเก็บไว้ที่ระบบแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะ เพื่อกรมการข้าวจะนำไปใช้งานตามภารกิจต่อไป ในกรณีนี้ พื้นฐานการวิเคราะห์ด้าน (ก) IaaS (Infrastructure as a Service) (ข) PaaS (Platform as a Service) และ (ค) SaaS (Software as a Service) มีความจำเป็นต้องนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกัน

4.6.3 พัฒนาระบบ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับระบบการเชื่อมโยงและนำข้อมูลในรายการที่จำเป็นจากระบบงานของกรมการข้าว เพื่อให้มีความพร้อมที่จะนำข้อมูลของกรมการข้าวไปใช้งานตามภารกิจที่รับผิดชอบต่อไป

4.6.4 พัฒนาระบบในด้านที่เกี่ยวข้องกับการ Update ข้อมูลอัตโนมัติ (Automatic schedule update) ในระบบฐานข้อมูลที่ข้อมูลมีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ (Dynamic data)

4.6.5 ศึกษาวิเคราะห์และพัฒนาระบบ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับ Data Security และ Information Security ซึ่งเป็นการปกป้องข้อมูล (Data) สารสนเทศ (Information) และระบบสารสนเทศ (Information Systems) จาก การเข้าถึงข้อมูลของกรมการข้าว การนำข้อมูลไปใช้ นำข้อมูลไปเปิดเผย การขัดขวาง ตลอดถึงการดัดแปลงข้อมูล

4.7 การจัดฝึกอบรม

4.7.1 จัดอบรมหลักสูตรการใช้งานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ

4.7.2 จัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้พัฒนาระบบ (เจ้าหน้าที่ IT ทีมพัฒนา/สร้างรายงาน BI)

4.7.3 จัดอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ดูแลระบบงาน (เจ้าหน้าที่ IT ทีม System Administrator)

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	5,279,900 บาท
5.2 งบลงทุน	24,618,200 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	29,898,100 บาท

6. ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

ระบบงานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านข้าวให้มีระดับความพร้อมและวุฒิภาวะขององค์กร ในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล 1 ระบบ

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

ระบบงานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านข้าวให้มีระดับความพร้อมและวุฒิภาวะขององค์กร ในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล 1 ระบบ

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

เกษตรกร บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของกรมการข้าว ได้รับบริการข้อมูลติดตามสถานการณ์ข้าว จากแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

7.1 กรมการข้าวมีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะที่สนับสนุนนโยบายด้าน เกษตรดิจิทัลของกรมการข้าว และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1 ระบบ

7.2 เจ้าหน้าที่ของกรมการข้าว สามารถใช้ระบบข้อมูล เพื่อปฏิบัติงานราชการตามภารกิจที่ได้รับ มอบหมายในด้านการติดตามสถานการณ์ การเกิดภัยพิบัติในนาข้าว เช่น การเกิดโรคและแมลงระบาดในพื้นที่ นาข้าว การเกิดภัยพิบัติธรรมชาติ (น้ำท่วม นาประสบภัยแล้ง นาประสบภัยหนาว เป็นต้น) และแนะนำการใช้ ระบบข้อมูล เพื่อแนะนำ/ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดีภายใต้ระบบงานฯ จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ กลุ่มข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านส่งเสริมการผลิตข้าว

7.3 คริวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากระบบข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลด้านการผลิตข้าวที่มีความครบถ้วน สามารถให้คำแนะนำ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจสำหรับการวางแผนการผลิตข้าวรายแปลงให้เกิดประสิทธิภาพและได้ข้าวเปลือกคุณภาพดีตอบสนองความต้องการตลาดข้าวได้ด้วยตนเอง จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของคริวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของกรมการข้าว

(8) พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการข้าว

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 กรมการข้าวมีระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

9.2 เกษตรกรได้รับการบริการราคาเร็ว ถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแปลงของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.3 เพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคลากรของกรมการข้าว

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

10.3 กิจกรรมพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง

(1) หลักการและเหตุผล

การกำหนดนโยบายการพัฒนาข้าวจึงมีความสำคัญ และต้องนำใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ ตัดสินบริหาร และมอบหมายงาน ประกอบกับปัจจุบันได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยปรับเปลี่ยน โมเดลเศรษฐกิจมาเป็นแบบทำน้อยได้มาก และใช้นวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งหนึ่งในทางแก้ไขปัญหาคือ การปรับเปลี่ยนการทำนาแบบดั้งเดิมมาเป็นการทำนาแบบเกษตรแม่นยำ หรือเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการ ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี เพื่อให้ผลิตได้อย่างแม่นยำ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และดูแลสิ่งแวดล้อม เป็นเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรแบบผู้ประกอบการเบ็ดเสร็จโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Farmer as merchant with digital technology) ต่อมาพัฒนาเป็นเกษตรอัจฉริยะ ซึ่งเป็นแนวคิดเพื่อการบริหารจัดการตัดสินใจ ในการจัดการฟาร์ม ว่าควรทำอะไร ที่ไหนของแปลง เมื่อไหร่ เท่าไหร่ อย่างไร เพื่อให้ได้ ผลผลิต ผลตอบแทนที่เหมาะสม และรักษาสภาพแวดล้อม นำไปสู่ความยั่งยืนขององค์ประกอบทั้งหมดของระบบ เกษตรกรมีความแม่นยำสูง ต้องประกอบด้วย เรื่องสำคัญ 3 เรื่อง คือ 1) สารสนเทศ 2) เทคโนโลยี และ 3) การบริหารจัดการ

กรมการข้าวมีภารกิจหลักในการจัดทำพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว โดยการดำเนินการต้องยึดพื้นที่การปลูกข้าวเป็นหลักที่มีทรัพยากรทางกายภาพ ภาพลักษณ์ และความเชื่อ ความสัมพันธ์กันภายนอก ซึ่งการผลิตข้าวต้องอาศัยหน่วยงานในพื้นที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ จึงต้องจัดทำโครงการพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เกษตรกรแม่นยำสูง โดยการวางระบบระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง และการจัดทำพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาระบบภูมิศาสตร์พื้นที่นา (ระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง)
- 2.2 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาการจัดทำพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าวสู่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้าว

(3) เป้าหมาย

- 3.1 การจัดทำระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง 1 ระบบ
- 3.2 เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นา การจัดทำระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูงสู่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้าว 200 ราย

(4) วิธีดำเนินการ

กิจกรรมพัฒนาระบบการผลิตด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง

- 4.1 ระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง การจัดทำระบบการพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว (ระบบ)
- 4.2 เชื่อมโยงข้อมูลพัฒนาการผลิตข้าวและการนำไปใช้ประโยชน์
- 4.3 พัฒนาบุคลากร (เจ้าหน้าที่ กษ./ศูนย์ข้าวชุมชน/เกษตรกร ในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านข้าว)

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	2,410,100 บาท
5.2 งบลงทุน	- บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	2,410,100 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 ระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง การจัดทำระบบการพื้นที่เป้าหมาย ส่งเสริมการปลูกข้าว 1 ระบบ

6.1.2 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไม่น้อยกว่าปีละ 200 ราย

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1. ระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง การจัดทำระบบการพื้นที่เป้าหมาย ส่งเสริมการปลูกข้าว 1 ระบบ

2. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นา 200 ราย

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

เจ้าหน้าที่นำความรู้การใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปเผยแพร่ให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวนำไปเพิ่มผลผลิตข้าว

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานด้านข้าว

(8) พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัด

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรนำเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์พื้นที่นาไปใช้ประโยชน์ในการผลิตข้าว ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

9.2 เกษตรกร และผู้ที่สนใจนำข้อมูลจากระบบข้อมูลภูมิศาสตร์พื้นที่นา ระบบการผลิตข้าวด้วย เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูงไปใช้ประโยชน์กับพื้นที่นา

10. หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ ปี 2566

กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565						ปี 2566						หน่วยงานรับผิดชอบ									
			พ.ย.		ธ.ค.		ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.			พ.ค.		มิ.ย.		ก.ค.		ก.ย.		
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ก.ย.	ต.ค.		พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ย.	ก.ค.	ก.ย.		
1) กิจกรรม																								
1. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ																								
กิจกรรมย่อยที่ 1 กิจกรรมย่อยการจัดทำแปลงนาร่องการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	150	ไร่																						
กิจกรรมย่อยที่ 2 พัฒนาระบบ platform	1	ระบบ																						
กิจกรรมย่อยที่ 3 สร้างการรับรู้เกษตรกร	600	ราย																						

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ ปี 2566

กิจกรรมหลักพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565					ปี 2566					หน่วยงานรับผิดชอบ			
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมหลักพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ																
1	กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะ															
	1.1 อบรมเชิงปฏิบัติการใช้งานระบบ	1	ครั้ง													
	1.2 ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	4	ครั้ง													
	1.3 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	4	ครั้ง													
	1.4 ค่าวัสดุสำนักงาน	2	ครั้ง													
	1.5 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ															
2	กิจกรรมพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ															
	2.2 ค่าจ้างเหมาบริการ	12	ครั้ง													
	2.3 ค่าวัสดุสำนักงาน	2	ครั้ง													
	2.4 ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์	3	ครั้ง													
	2.5 ค่าซ่อมแซมยานพาหนะและขนส่ง	3	ครั้ง													
	2.6 ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	1	ครั้ง													
3	กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและแพลตฟอร์มข้าวอัจฉริยะ	1	ระบบ													

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ ปี 2566

กิจกรรมพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565						ปี 2566						หน่วยงาน รับผิดชอบ										
			ต.ค.		พ.ย.		ธ.ค.		ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.			เม.ย.		พ.ค.		มิ.ย.		ก.ค.		ก.ย.	
กิจกรรมพัฒนาระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง																									
1.1) จัดทำระบบการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเกษตรแม่นยำสูง	1	ระบบ																							
2.1) การถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างความตระหนักรู้	50,000	ครัวเรือน																							
2.2) การจัดการข้อมูล	1	ราย																							สนย./สสย.

11) โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

(1) หลักการและเหตุผล

รัฐบาลให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมาโดยตลอด ซึ่งในแต่ละปีรัฐบาลต้องใช้งบประมาณเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวประมาณ 150,000 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการช่วยเหลือที่ปลายน้ำ และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล อีกทั้งที่ผ่านมาพื้นที่ทำนาประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง และการระบาดของโรคและแมลง ทำให้ผลผลิตเสียหายเป็นจำนวนมาก ต้นทุนการผลิตข้าวสูงขึ้น ประกอบกับราคาที่เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตข้าวมีความผันผวน รัฐบาลจึงมีนโยบายมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมาโดยตลอด ทั้งทางตรงและทางอ้อม

รัฐบาลได้มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าว จัดทำโครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในปี 2566 เพื่อสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวศูนย์ข้าวชุมชน ให้ร่วมกันบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพต้นทุนการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน เสริมสร้างความตระหนักรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ด้านการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การยกระดับคุณภาพ สนองความต้องการของตลาด พร้อมทั้งการผลิตข้าวที่ปรับตัวและดูแลสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนแบบมีเงื่อนไขให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นค่าจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร และค่าซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตร เนื่องจากเป็นโครงการสำคัญจึงต้องมีหน่วยงานภาคีหลายกระทรวงที่จะต้องร่วมดำเนินงาน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์

(2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มชาวนาผู้ปลูกข้าว โดยให้ชาวนาร่วมกันบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพต้นทุนการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน

2.2 เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การยกระดับคุณภาพข้าวพร้อมทั้งปรับตัวผลิตข้าวที่ดูแลสิ่งแวดล้อม การสนองความต้องการของตลาด

(3) เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 4.60 ล้านครัวเรือน ครอบคลุมพื้นที่ 62 ล้านไร่

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 สนับสนุนงบประมาณในการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มชาวนาผู้ปลูกข้าว และเพิ่มประสิทธิภาพต้นทุนการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน

4.2 เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว การผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การยกระดับคุณภาพข้าวพร้อมทั้งปรับตัวผลิตข้าวที่ดูแลสิ่งแวดล้อม การสนองความต้องการของตลาด

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	35,000,000 บาท
5.2 งบลงทุน	15,225,000,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	15,260,000,000 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบล ในพื้นที่ใกล้เคียงตำบลที่ได้รับประโยชน์ทั้งประเทศ จำนวน 5,000 ศูนย์ มีเนื้อที่รวมประมาณ 62 ล้านไร่ รวมเกษตรกรได้รับประโยชน์ 4.60 ล้านครัวเรือน

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1. พื้นที่เพาะปลูกข้าวที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตข้าว 62 ล้านไร่
2. ครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตข้าว 4.60 ล้านครัวเรือน
3. ผลผลิตต่อหน่วยเฉพาะแปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 (ฐานในการคำนวณค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 10 ปี จำนวน 450 กก./ไร่)
2. ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงร้อยละ 5 (ข้อมูลคาดการณ์ต้นทุนปี 2565 จำนวน 4,180 บาท/ไร่)
3. เกษตรกรรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากฐานข้อมูลรายได้สุทธิต่อไร่ ปี 2565 คาดว่าเพิ่มขึ้น 649 บาท/ไร่

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว 4.60 ล้านครัวเรือน ครอบคลุมพื้นที่ 62 ล้านไร่

(8) พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัดทั่วประเทศ

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกร 4.60 ล้านครัวเรือน นำความรู้การพัฒนาการผลิตข้าวที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

9.2 ผลประโยชน์สุทธิที่ได้รับจากโครงการ 32,178 ล้านบาท เมื่อเทียบกับงบลงทุนภาครัฐ 15,260 ล้านบาท ได้ผลประโยชน์สูงกว่างบลงทุนจากภาครัฐถึง 16,918 ล้านบาท

9.3 การใช้จ่ายงบประมาณด้านงบลงทุนของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจของประเทศ และลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

กรมการข้าว

แผนปฏิบัติการ โครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรไร่สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2566

กิจกรรมสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรไร่สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2566						ปี 2567						หน่วยงานรับผิดชอบ		
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			
1. กิจกรรมสนับสนุนงบประมาณในการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มชาวนาผู้ปลูกข้าว	4.6	ล้านบาท/เดือน	↔														สนย./สสย.
1.1) สนับสนุนงบประมาณในการลดต้นทุนการผลิตให้กลุ่มชาวนาผู้ปลูกข้าว	310,000	ราย						←									
2. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างความตระหนักรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว ให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว การประชาสัมพันธ์ การอำนวยความสะดวก การติดตามการดำเนินงาน การจัดเก็บข้อมูลเป้าหมายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการฯ	6,559	ตำบล						↔									ศษช./ศสช.
2.1) การสนับสนุนการจัดทำข้อมูลการผลิตข้าว ข้อมูลสถานะ และความรับผิดชอบของศูนย์ข้าวชุมชน รวมทั้งการจัดทำข้อมูลและการติดตามข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดกรมการข้าว																	
- การจ้างเหมาบริการการจัดเก็บข้อมูล																	
- ค่าวัสดุสำนักงาน																	
- ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก และยานพาหนะ ในการติดตามงาน																	
2.2) การจัดทำชุดข้อมูลเกษตรกรและข้อมูลการวางแผนและบริหารการทำนาของกรมการข้าว	1	ชุด						↔									ศสส.
2.3) การถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างความตระหนักรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าวให้กลุ่มเกษตรกร	31,000	ราย															สสย.
- ฝึกอบรมสัมมนาสร้างการรับรู้สร้างการรับรู้ตามแนวเศรษฐกิจใหม่ในการลดต้นทุนการผลิตข้าว																	
- อบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวให้ปฏิบัติได้จริง																	
- อบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว																	
2.4) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการประชาสัมพันธ์การผลิตข้าว	200,000	ราย															กปส.
- ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว																	
2.5) ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการสนับสนุนลดต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	100	ครั้ง															สนย.

หมายเหตุ: ทุกรายการสามารถแก้ไขกันได้

12) โครงการปรับปรุงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566

(1) หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตและส่งออกข้าวที่สำคัญของโลก มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 70 ล้านไร่ โดยในแต่ละปีชาวนาทั้งประเทศจะมีการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวประมาณ 1,364,800 ตัน (กรมการข้าว, 2564) แบ่งเป็นเมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรเก็บไว้ใช้เองประมาณ 675,600 ตัน และเมล็ดพันธุ์ที่ต้องการซื้อนอกเหนือจากเก็บไว้ใช้เอง จำนวน 689,200 ตัน แต่ปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่ผลิตจากองค์กรต่างๆ มีประมาณ 537,000 ตัน จำแนกเป็นกรมการข้าว 95,000 ตัน สหกรณ์การเกษตร 30,000 ตัน ศูนย์ข้าวชุมชน 112,000 ตัน และภาคเอกชน 300,000 ตัน ทำให้ยังขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี จำนวน 152,200 ตัน

การเพิ่มปริมาณ เมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เริ่มจากการปรับปรุงพันธุ์จนได้พันธุ์ดี จำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 รวง ซึ่งในขั้นแรกยังมีปริมาณน้อย ต้องมีกระบวนการเพิ่มปริมาณเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์เพื่อให้มาก ตามลำดับขั้น โดยการควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นพันธุ์ ตามปกติปีแรก “เมล็ดพันธุ์หลัก” จะจำหน่ายให้แก่ชาวนาที่มีฝีมือดีเรียกว่า “ชาวนาพันธุ์ขยาย” ของกองเมล็ดพันธุ์ข้าว (Stock Seed Farmer) เดิมรายละเอียด 5 กิโลกรัม ซึ่งพอสำหรับจะปักดำในเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์หลักนี้ เราเรียกว่า “เมล็ดพันธุ์ขยาย” (Stock Seed) จะต้องเก็บไว้อย่างดีที่สุดเพื่อจำหน่ายให้ชาวนา พันธุ์จำหน่ายสำหรับทำพันธุ์ต่อไปเท่านั้น ปีที่สอง “เมล็ดพันธุ์ขยาย” ทั้งหมดจะถูกแบ่งจำหน่ายเป็นพันธุ์ข้าวปลูกให้แก่ชาวนาฝีมือดีรองลงมาอีก เราเรียกว่า “ชาวนาพันธุ์จำหน่าย” (Certified Seed Farmer) รายละเอียด 20 กิโลกรัม (ประมาณ 2 ไร่) ซึ่งพอสำหรับปักดำในเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่ เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปลูกด้วยเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยายนี้เรียกว่า “เมล็ดพันธุ์จำหน่าย” (Certified Seed) จะเป็นเมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์สำหรับชาวนาทั่วไปมาแลกหรือซื้อเอาไปทำพันธุ์ต่อไป

กรมการข้าวได้กำหนดแผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกร ตามข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 150,000 ตัน แต่ปัจจุบันสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้เพียงปีละ 95,000 ตัน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และปัญหาโครงสร้างพื้นฐานของกรมการข้าว ได้แก่ เครื่องจักรอุปกรณ์ของศูนย์วิจัยข้าว มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ขาดชุดชุดโทรมอายุการใช้งานยาวนาน ไม่รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขาดนวัตกรรมสำหรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลักที่จะขยายไปสู่การผลิตเมล็ดพันธุ์ในลำดับถัดไป

ดังนั้นกรมการข้าวจึงได้จัดทำโครงการการปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัดและเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก ซึ่งดำเนินโครงการในศูนย์วิจัยข้าว 16 แห่ง ที่มีศักยภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์หลักมากกว่า 90 ตัน/ปี ซึ่งเป็นศูนย์ที่มีศักยภาพสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้มาก แต่อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ มีสภาพเก่า อายุการใช้งานนาน เครื่องมือปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ (เครื่องคัดทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ เครื่องอบลดความชื้น รดยก ฯลฯ) และเครื่องมือดังกล่าวมีการซ่อมแซมบ่อยครั้ง มีผลต่อความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ และการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ได้ตามแผนการผลิตที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลัก ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์จากโครงการดังกล่าวนี้มาใช้ดำเนินงานผลิตเมล็ดพันธุ์ควบคู่กับเครื่องมือเดิมที่มีอยู่ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ช่วยเพิ่มกำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลักมากขึ้น 1,000 ตัน รวมทั้งคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ผ่านมาตรฐานมากขึ้น 10 เปอร์เซ็นต์ นำไปผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยายและพันธุ์จำหน่ายได้ถึง 35,000 ตัน และสามารถนำปลูกได้ประมาณ 2.3 ล้านไร่

(อัตราการปลูก 15 กิโลกรัมต่อไร่) ให้ผลผลิตเป็นเมล็ดข้าวเพื่อการบริโภคได้ ถึง 1.15 ล้านตัน (ผลผลิต 500 กิโลกรัมต่อไร่) เพื่อขยายศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวภาพรวมของกรมการข้าว สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้เพียงพอต่อความต้องการของชาวนาได้อย่างทั่วถึงและทันฤดูกาล ลดปัญหาการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ข้าว สร้างความมั่นคงของเมล็ดพันธุ์ข้าวและความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน

(2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปรับปรุงระบบการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ของศูนย์วิจัยข้าว 15 แห่ง และสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ

2.2 เพื่อเพิ่มการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์และเกษตรกร ให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งและกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการเกษตร

(3) เป้าหมาย

สามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลัก จำนวน 1,000 ตัน

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 กิจกรรมปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด-พันธุ์หลัก

4.1.1 จัดซื้อและการติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ พร้อมอาคารโรงคลุม จำนวน 16 ชุด

4.2 วิธีดำเนินโครงการ

ดำเนินการด้วยตนเอง

จ้างเหมา

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน - บาท

5.2 งบลงทุน 1,256,000,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,256,000,000 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

ศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลักของกรมการข้าวเพิ่มขึ้น จำนวน 1,000 ตัน

6.1.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ศูนย์วิจัยข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลักให้ผ่านมาตรฐานเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

ศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลักของกรมการข้าว เพิ่มขึ้น จำนวน 1,000 ตัน

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ศูนย์วิจัยข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลักให้ผ่านมาตรฐานเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

7.1 เกษตรกร

7.2 กรมการข้าว

7.2 ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว และผู้ประกอบการผลิตเมล็ดพันธุ์

(8) พื้นที่ดำเนินการ

สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าว และศูนย์วิจัยข้าว 15 แห่ง (ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย เชียงใหม่ พิษณุโลก ชัยนาท ลพบุรี อุดรธานี หนองคาย อุบลราชธานี ชุมแพ สุรินทร์ นครราชสีมา ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และพัทลุง)

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 กรมการข้าวสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดและพันธุ์หลัก จำนวน 1,000 ตัน

9.2 ผลผลิตข้าวของประเทศไทยมีคุณภาพสูงขึ้นเนื่องจากชาวนาใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี จะทำให้ได้ผลผลิตตรงตามพันธุ์ ลดปัญหาข้าววัชพืชในแปลงนา ทำให้ผลผลิตข้าวของประเทศไทยมีคุณภาพสูงเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มศักยภาพในการส่งออกข้าวของประเทศไทย

9.3 มีความมั่นคงทางเมล็ดพันธุ์และอาหาร หากประสบภัยธรรมชาติ อุทกภัย ฝนแล้ง และโรคแมลงระบาด จะมีเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองให้ชาวนาได้เพาะปลูกใหม่ทันที ทำให้ประเทศมีความมั่นคงทางเมล็ดพันธุ์และอาหาร

9.4 การกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์คุณภาพดีให้กับเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

กองวิจัยและพัฒนาข้าว

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการปรับปรุงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566

กิจกรรมการปรับปรุงระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด - พันธุ์หลัก

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565			ปี 2566							หน่วยงาน รับผิดชอบ					
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.			
กิจกรรมจัดซื้อและการติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ พร้อมอาคารโรงคลุม																		
1 จัดซื้อและการติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์พร้อมอาคารโรงคลุม	16	แห่ง																กวช

13) โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว

1. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญกับสังคมไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาช้านาน การทำนาเป็นอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ของประชากรในประเทศ ประมาณ 4.6 ล้านครัวเรือน สามารถผลิตข้าวได้ปีละกว่า 30 ล้านตันข้าวเปลือก ดังนั้นอาชีพชาวนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศในแง่เป็นกำลังสำคัญในการผลิตข้าวในการบริโภค หรือด้านการค้าข้าวเพื่อการส่งออก สามารถนำเงินรายได้เข้าสู่ประเทศประมาณปีละ 2 แสนล้านบาท สำหรับพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าวปีการผลิต 2564/65 รอบที่ 1 ภายใต้อำนาจการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร รอบที่ 1 จำนวน 60,247 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวหอมมะลิ 27,500 ไร่ ข้าวหอมไทย 1,641 ไร่ ข้าวเจ้า 15,000 ไร่ ข้าวเหนียว 15,500 ไร่ ข้าวตลาดเฉพาะ 0.606 ไร่

แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าข้าวคุณภาพดีเป็นอันดับต้นๆ ของโลก แต่ผลผลิตเฉลี่ยข้าว ยังมีผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ สาเหตุหนึ่งมาจากการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรเก็บไว้เองหลายรอบ ซึ่งมีคุณภาพต่ำ การที่จะปลูกข้าวให้ได้ผลดีมีปัจจัยหลายอย่างทั้งคุณภาพของดิน ปริมาณน้ำ และเทคโนโลยี แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ พันธุ์ดีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ซึ่งให้ผลผลิตเฉลี่ยสูง ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืชและได้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีตรงตามความต้องการของตลาด ปัญหาสำคัญที่พบและเป็นปัญหาเร่งด่วนในปัจจุบัน เพราะมีผลโดยตรงต่อปริมาณและคุณภาพข้าวไทย ก็คือ ชาวนาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าว (seed) คุณภาพดีชาวนามักจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ใช้เองต่อเนื่องกันหลายปีส่งผลให้ผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพต่ำจากสาเหตุมีข้าวแดงและพันธุ์อื่นปนทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ กรมการข้าวจึงเห็นสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรเปลี่ยนไปใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่ผลิตและจำหน่ายโดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อยกระดับปริมาณและคุณภาพผลผลิตข้าวให้ตรงกับความตามความต้องการของตลาด เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวเปลือกได้ราคาเพิ่มขึ้นและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมให้ชาวนาเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีสำหรับใช้เพาะปลูก
- 2.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวทั้งปริมาณและคุณภาพให้ตรงกับความตามความต้องการของตลาด

(3) เป้าหมาย

ชาวนาได้มีโอกาสใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี จำนวน 58,700 ตัน

(4) วิธีดำเนินการ

- 4.1 ส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว (การจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว 58,700 ตัน)

- ประชาสัมพันธ์โครงการ
- เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการกับผู้นำหมู่บ้าน
- กรมการข้าว (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว) จัดทำขออนุมัติผลิตและนำจ่ายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และกองเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองเมล็ดพันธุ์

- กรมการข้าว (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว) นำเมล็ดพันธุ์จ่ายให้กับเกษตรกรและรับเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ในส่วนของเกษตรกร ส่งเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวเข้าบัญชีเงินหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช
- กรมการข้าว (กองเมล็ดพันธุ์ข้าว) สรุปข้อมูลการจำหน่าย ตามชนิดพันธุ์และปริมาณ ให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว เพื่อเบิกเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวในส่วนที่เหลือเข้าบัญชีเงินหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช
- กรมการข้าว (กองเมล็ดพันธุ์ข้าว, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว) ติดตามให้คำแนะนำ ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว
- กรมการข้าว (กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว) ประสานงานกับโรงสีข้าวเพื่อรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกคุณภาพดีจากเกษตรกรในราคาที่สูงกว่าปกติ
- ติดตามประเมินผลโครงการ

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	1,021,6560	บาท
5.2 งบลงทุน	-	บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	1,021,6560	บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ :

จำนวนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี จำนวน 58,700 ตัน

6.1.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ผลผลิตข้าวเปลือกคุณภาพดีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1. จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีราคาถูกให้แก่เกษตรกรไม่น้อยกว่า 58,700 ตัน

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1. ผลผลิตข้าวคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาดทำให้สามารถส่งออกข้าวได้เพิ่มขึ้น จำนวน 2.60 ล้านตัน

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

7.1 เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนการปลูกข้าวกับกรมส่งเสริมการเกษตร

7.2 ผู้บริโภคข้าว โรงสีข้าวและภาคเอกชนที่ส่งออกข้าว

(8) พื้นที่ดำเนินการ

กองเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว 29 ศูนย์ และศูนย์วิจัยข้าว 27 ศูนย์

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ชาวนามีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีมีคุณภาพ จำนวน 58,700 ตัน สามารถนำมาใช้เพาะปลูกในพื้นที่ 3.91 ล้านไร่ (อัตราปลูก 15 กิโลกรัมต่อไร่) คาดว่าจะได้ผลผลิตข้าวคุณภาพ 2.60 ล้านตันข้าวเปลือก (พื้นที่ 3.91 ล้านไร่ x ผลผลิตเฉลี่ย 665 กิโลกรัม/ไร่)

9.2 ชาวนาสามารถลดต้นทุนการผลิตของค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน 997 ล้านบาท (จากราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ 21 บาท เกษตรกรจ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4 บาท ลดต้นทุนกิโลกรัมละ 17 บาท ลดลง ไร่ละ 255 บาท)

10. หน่วยงานรับผิดชอบ

กองเมล็ดพันธุ์ข้าว

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566

กิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565		ปี 2566							หน่วยงาน รับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.		ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1) กิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์																
ส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว (การจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว 58,700 ตัน)	58,700	ตัน		↔			↔				↔					
- ประชาสัมพันธ์โครงการ																
- เกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการกับผู้นำหมู่บ้าน																
- กรมการข้าว (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว) จัดทำขออนุมัติผลิตและนำจ่ายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และกองเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองเมล็ดพันธุ์																
- กรมการข้าว (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว) นำเมล็ดพันธุ์จ่ายให้กับเกษตรกรและรับเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวในส่วนนของเกษตรกรส่งเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวเข้าบัญชีเงินหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช																
- กรมการข้าว (กองเมล็ดพันธุ์ข้าว) สรุปข้อมูลการจำหน่ายตามชนิดพันธุ์และปริมาณ ให้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว เพื่อเบิกเงินค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว																

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566

กิจกรรมส่งเสริมและแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565						ปี 2566						หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี 2565		ปี 2566				ปี 2565		ปี 2566				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
ในส่วนที่เหลือเข้าบัญชีเงินหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช															
- กรมการข้าว (กองเมล็ดพันธุ์ข้าว, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว) ติดตามให้คำแนะนำ ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว															
- กรมการข้าว (กองพัฒนาผลิตเมล็ดข้าว) ประสานงานกับโรงสีข้าวเพื่อรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกคุณภาพดี จากเกษตรกรในราคาที่สูงกว่าปกติ															
- ติดตามประเมินผลโครงการ															

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม งบประมาณ 30,651,500 บาท

ประกอบด้วย 1 โครงการ

- โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และโครงการหลวง

14) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง

1. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงห่วงใยราษฎรที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนในการประกอบอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่ต่างๆ อาทิ ชาวบ้านและชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในพื้นที่สูง ชาวเขาที่อยู่ตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อความมั่นคงของประเทศ ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารหรือราษฎรที่ประสบภัยธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งราษฎรขาดบริการขั้นพื้นฐาน มีระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการทำไร่เลื่อนลอยบุกรุกทำลายป่าไม้ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญที่มีอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่วิทยาการความรู้และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทำให้ทรัพยากรต่างๆ ถูกทำลายอย่างรวดเร็วที่ผ่านมาความเสียหาย ความเสื่อมโทรมของพื้นที่เพาะปลูก ทำให้ผลผลิตต่อพื้นที่การเกษตรต่ำลงในเชิงเศรษฐกิจของประเทศตามแนวชายแดนที่อ่อนไหวมีการปลูกพืชเสพติด จำเป็นต้องพัฒนาความเป็นอยู่ และจิตใจของราษฎรให้เกิดพลังความสามัคคีและหวงแหนแผ่นดินที่ตนอาศัยอยู่ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สะท้อนถึงพระราชปณิธาน และความตั้งใจอันแน่วแน่ในการทรงงานเพื่อจะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริและแนวพระราชดำริต่างๆ ของ “พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร” แนวทางการพัฒนาเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์สืบต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอด แนวพระราชดำริของทุกพระองค์
- 2.2 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษา/ทดสอบ/ทดลองด้านข้าวตามแนวพระราชดำริของทุกพระองค์ โดยถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีด้านการผลิต แปรรูป ตลาด และให้คำปรึกษาด้านข้าวในโรงเรียนและหน่วยบริการชาวนาให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
- 2.3 เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ด้านการผลิตข้าวที่ได้จากแนวพระราชดำริของทุกพระองค์ไปใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรของตนเองต่อไป

(3) เป้าหมาย

เกษตรกร/ประชาชนทั่วไป/นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 42,300 ราย

(4) วิธีดำเนินการ

- 4.1 ศึกษาทบทวนพระราชดำริและพระราชดำรัส
- 4.2 วิเคราะห์ปัญหาในระดับพื้นที่โดยการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริหารระดับจังหวัด อำเภอ และหมู่บ้าน เพื่อวิเคราะห์และจัดกลุ่มปัญหาโดยแยกออกเป็น 2 กลุ่มปัญหา คือ 1) กลุ่มปัญหาที่ต้องให้บริการด้านความรู้และคำแนะนำ และ 2) กลุ่มปัญหาที่ต้องให้บริการด้านปัจจัยการผลิตและโครงสร้างพื้นฐาน

4.3 วางแผนและกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

4.4 การประสานงานในระดับพื้นที่ ประสานงานและบูรณาการทั้งด้านข้อมูลและการปฏิบัติงาน การวางแผนการจัดการปลูกข้าว ตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอน วิธีการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม รวมทั้งการใช้ประโยชน์ของข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว เพื่อให้เกิดผลสำเร็จและตอบสนองความต้องการของชุมชนตามแนวพระราชดำริ

4.5 กำหนดกิจกรรมและผลลัพธ์ของแต่ละกิจกรรม โดยสามารถแยกออกเป็น 9 กิจกรรม คือ

4.5.1 ศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าว และระบบการปลูกข้าวที่เหมาะสมในแต่ละสภาพพื้นที่

4.5.2 จัดทำแปลงเรียนรู้ และแปลงสาธิต

- จัดทำแปลงสาธิต/เรียนรู้การผลิตข้าว รั้วพืชเมืองหนาว พืชหลังนา พืชปรับปรุงบำรุงดิน และระบบการปลูกข้าว/พืชร่วมระบบที่เหมาะสมตามภูมิสังคม โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว และปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้อง

- สนับสนุนผลผลิตข้าวเป็นอาหารกลางวันให้นักเรียนในพื้นที่โครงการฯ

4.5.3 จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีเพื่อใช้ในชุมชน สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว และปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้อง

4.5.4 ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการวิชาการ

- ส่งเสริมการใช้ศาสตร์พระราชารักษาพัฒนาข้าวและชาวนา
- ถ่ายทอดเทคโนโลยี เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา และนำเกษตรกรศึกษาดูงานในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- จัดทำศูนย์เรียนรู้ ฐานเรียนรู้ หรือสถานีเรียนรู้ด้านข้าว เพื่อเผยแพร่งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ด้านข้าว ให้บริการวิชาการด้านข้าว ให้คำปรึกษาแก้ปัญหาเกี่ยวกับข้าว

4.5.5 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และแปรรูป

- ส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนข้าว/เมล็ดพันธุ์ข้าว กลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

- ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าว

4.5.6 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมพืช ตามกรอบแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่ 7 (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2569) 3 กรอบ 8 กิจกรรม

4.5.7 ติดตามให้คำแนะนำ และขยายผล

4.5.8 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ จัดนิทรรศการ และงานรณรงค์

- ประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อเรียนรู้ต่างๆ ผ่านช่องทางที่เหมาะสม

- ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์พระราชาด้านข้าว หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสาน และองค์ความรู้เรื่องข้าว ร่วมกับหน่วยงาน/สถาบันการศึกษา/จัดทำเอกสารวิชาการ หรือเอกสารเผยแพร่/จัดงานรณรงค์/ส่งเสริมประเพณีข้าวของชาวไทยจัดงานรณรงค์การผลิตข้าวไร่ จังหวัดกระบี่/จัดงานรณรงค์สืบสานวัฒนธรรมการทำนาตามวิถีไทย/จัดงานวันลงแขกเกี่ยวข้าว ฯลฯ

4.5.9 รับเสด็จฯ/จัดงานเฉลิมพระเกียรติห้องนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ

4.6 ส่งเสริมการใช้ศาสตร์พระราชาด้านข้าวและพัฒนาข้าวและชาวนา

4.7 จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการ

4.8 สรุป และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เสนอกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักพระราชวัง และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน จำนวน 28,154,000 บาท

5.2 งบลงทุน จำนวน 2,497,500 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 30,651,500 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 ผลผลิต (Output) ได้สืบสานแนวทางพระราชดำริด้านข้าวของทุกพระองค์ 200 แห่ง ราษฎรชาวไทยภูเขา ประชาชนทั่วไป/นักเรียน/นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 42,300 ราย

6.1.2 ผลลัพธ์ (outcome) เกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการหลวง ราษฎรชาวไทยภูเขา ประชาชนทั่วไป/นักเรียน/นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้รับบริการทางวิชาการด้านข้าว

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

เกษตรกรได้รับบริการทางวิชาการและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรของตนเอง จำนวน 42,300 ราย

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

จำนวนเกษตรกรที่น้อมนำโครงการพระราชดำริและโครงการหลวงไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

เกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการหลวง ราษฎรชาวไทยภูเขา ประชาชนทั่วไป/นักเรียน/นักศึกษา และผู้สนใจได้รับบริการทางวิชาการด้านข้าว จำนวน 42,300 ราย

(8) พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัดทั่วประเทศ

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรมีผลผลิตข้าวเพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน และมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี สำหรับใช้ในการเพาะปลูกในฤดูต่อไป

9.2 เกษตรกรในพื้นที่สามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่ได้รับไปปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้

9.3 เกษตรกรในพื้นที่มีจิตสำนึกในการหวงแหนพื้นที่ทำกิน ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

9.4 พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นแหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ศีษษาดูงานและท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

9.5 เกษตรกรได้น้อมนำพระราชดำริไปปรับใช้เพื่อการเกษตรและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง ปี 2566

กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวงและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565						ปี 2566						หน่วยงานรับผิดชอบ			
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
1 กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง																		
1) สร้างและวิเคราะห์พื้นที่ จัดทำเวทีประชาคม ประชุมชี้แจงและกำหนดแผน ติดตามแนะนำ และขยายผล	100	ครั้ง	←															
2) ศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองและเทคโนโลยีการผลิตข้าว	100	ไร่	←						↓									
3) จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (พื้นที่สูง) เพื่อปลูกในฤดูต่อไป	200	ไร่	←															
4) จัดทำแปลงเรียนรู้/สาธิตเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกข้าว (พื้นที่สูง)	200	ไร่	←															
5) ขยายผลปรับปรุงการผลิตข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือน (พื้นที่สูง)	500	ไร่	←															
6) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ / แปรรูป	300	ราย	←															
7) จัดนิทรรศการ / กิจกรรม และงานรณรงค์การผลิตข้าว	10	แห่ง	←									←						

**แผนการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง ปี 2566**

กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวงและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565					ปี 2566					หน่วยงาน รับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ก.ย.			
8) จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน	8	คน	←														
(1) กลุ่มวิชาการ จำนวน 7 คน อัตรา 15,000 บาท /เดือน	7	คน	←														
(2) กลุ่มบริการ จำนวน 1 คน อัตรา 13,750บาท /เดือน	1		←														
อำนาจการ - อำนวยการ/บริหารจัดการ - สรุป และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี	10	แห่ง	←														
2. กิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ			←														
1) โรงเรียนข้าวและชาวนา	1	แห่ง	←														
2) สร้างและวิเคราะห์พื้นที่ จัดทำเวทีประชาคม ประชุมชี้แจงและกำหนดแผน ติดตามแนะนำ และขยายผล	70	ครั้ง	←														
3) ศึกษาและพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นเมืองและเทคนิควิธีการผลิตข้าว	1,000	ไร่	←														
4) จัดทำแปลงเรียนรู้/สาธิตเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกข้าว	1,000	ไร่	←														
5) จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เพื่อลูกในชุดต่อไป	2,000	ไร่	←														

แผนงานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญห
จังหวัดชายแดนภาคใต้
งบประมาณ 6,600,000 บาท

ประกอบด้วย 1 โครงการ
โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

15) โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

1. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รองจากยางพาราและไม้ผล แต่สถานการณ์การทำนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตข้าวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ยต่อไร่น้อย ในขณะที่ต้นทุนการผลิตข้าวสูงขึ้น เกษตรกรได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เกษตรกรบางส่วนจึงเลิกทำนาและได้เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ส่งผลให้มีพื้นที่ที่มีศักยภาพผลิตข้าวถูกทิ้งร้างเพิ่มขึ้น และไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์แต่อย่างใด จึงมีความจำเป็นต้องทำการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าวในพื้นที่เหมาะสมสำหรับการทำนา ทำให้กลับมาใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในชุมชน นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนที่ยังคงทำนาอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพื้นเมืองและมีการทำนาแบบดั้งเดิมที่สืบทอดต่อกันมา ไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จึงส่งผลให้ผลผลิตข้าวมีปริมาณต่ำและต้นทุนการผลิตสูงกว่าการผลิตข้าวในพื้นที่ภาคต่างๆ

ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายรัฐบาล ทั้งมิติด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร รวมทั้งด้านความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรมการข้าวจึงได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตและอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองทางภาคใต้ การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ซึ่งกรมการข้าวสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการผลิตและเพิ่มมูลค่าข้าวพื้นเมือง มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองคุณภาพดีตามความต้องการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมือง รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าข้าวพื้นเมือง การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว สนับสนุนให้เกษตรกรมีการแปรรูป และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ส่งผลให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถลดรายจ่าย รวมทั้งการอนุรักษ์ สายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองให้คงอยู่สืบต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวตามหลักวิชาการ และนำไปผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองให้เพียงพอต่อการบริโภคของประชาชนในพื้นที่

2.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตข้าว

(3) เป้าหมาย

พื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,000 ไร่

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

- 4.1.1 อบรมเกษตรกรหลักสูตรเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ข้าว จำนวน 300 ราย
- 4.1.2 จัดทำแปลงสาธิตในตำบลต้นแบบ จำนวน 4 แห่ง
- 4.1.3 สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 12,500 กิโลกรัม
- 4.1.4 สนับสนุนปุ๋ยเคมีสูตรที่เหมาะสม จำนวน 25,000 กิโลกรัม
- 4.1.5 สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ จำนวน 1,000 กิโลกรัม
- 4.1.6 จัดนิทรรศการสาธิตการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและแสดงผลิตภัณฑ์ข้าว จำนวน 1 ครั้ง

- 4.1.7 จัดงานรณรงค์การผลิตและการตลาดข้าวพื้นเมือง จำนวน 4 ครั้ง
- 4.1.8 นำเกษตรกรศึกษาดูงานการผลิตข้าวพื้นเมืองแบบครบวงจร 2 ครั้ง
- 4.1.9 จัดสัมมนาสรุปผล และวางแผนการดำเนินงาน จำนวน 1 ครั้ง
- 4.1.10 ติดตามงานส่วนกลาง
- 4.1.11 ค่าอำนวยความสะดวกและติดตามงานส่วนภูมิภาค
- 4.1.12 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานโครงการ จำนวน 20 เล่ม
- 4.1.13 จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการ
 - กลุ่มวิชาการ จำนวน 7 ราย
 - พนักงานขับรถยนต์ จำนวน 2 ราย

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	6,600,000 บาท
5.2 งบลงทุน	บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	6,600,000 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

- 6.1.1 เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่
- 6.1.2 ผลผลิตข้าวในพื้นที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 350 ตัน

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- 1. พัฒนาการปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่
- 2. ผลผลิตข้าวในพื้นที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 350 ตัน

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับผลประโยชน์

เกษตรกรในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และอำเภอสบ้าย้อย)

(8) พื้นที่ดำเนินการ

จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และอำเภอสบ้าย้อย)

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 มีการผลิตและอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 9.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตข้าว

10. หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ปี 2566

กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565					ปี 2566					หน่วยงานรับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.		
รวมงบดำเนินงานทั้งสิ้น	1,000	ไร่	<														
กิจกรรมในส่วนของสำนักส่งเสริมการผลิตข้าว			<														
1. จัดตั้งมนาสรุปผลและวางแผนการดำเนินงาน และค่าเช่าเหมารถยนต์	1	ครั้ง													↔		สสช.
2. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานโครงการ	20	เล่ม															สสช.
3. ติดตามงานส่วนกลาง	1	หน่วย	<														สสช.
4. นวัตกรรมเกษตร	1	คน	<														สสช.
กิจกรรมในส่วนของหน่วยงานภูมิภาค (ศวช.ปน, คมช. ปน)			<														
1. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี	12,500	กิโลกรัม															ศวช.ปน./คมช.ปน.
2. อบรมเกษตรกรหลักสูตรเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ข้าว	300	คน															ศวช.ปน./คมช.ปน.
3. จัดทำแปลงสาธิตในตำบลต้นแบบ	4	แห่ง															ศวช.ปน./คมช.ปน.
4. สนับสนุนปุ๋ยเคมีสูตรที่เหมาะสม	25,000	กก.															ศวช.ปน./คมช.ปน.
5. สนับสนุนปุ๋ยชีวภาพฟิสิกซ์	1,000	กก.															ศวช.ปน./คมช.ปน.

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ปี 2566

กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565				ปี 2566				หน่วยงานรับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.		มิ.ย.	ก.ค.	ก.ย.	
6. จัดนิทรรศการสาธิตการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและแสดงผลิตภัณฑ์ข้าว	1	ครั้ง												←→	ศวช.ปน./ศมช.ปน.
7. จัดงานรณรงค์การผลิตและการตลาดข้าวพื้นเมือง	4	ครั้ง			←→										ศวช.ปน./ศมช.ปน.
8. นำเกษตรกรศึกษาดูงานการผลิตข้าวพื้นเมืองแบบครบวงจร	2	ครั้ง			←→						←→				ศวช.ปน./ศมช.ปน.
9. คำอวยการและติดตามงานส่วนภูมิภาค	2	หน่วย												←	ศวช.ปน./ศมช.ปน.
10. จัดหาเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการ															ศวช.ปน./ศมช.ปน.
10.1 นักวิชาการเกษตร	6	คน												←	ศวช.ปน./ศมช.ปน.
10.2 พนักงานขับรถยนต์	2	คน												←	ศวช.ปน./ศมช.ปน.

**แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริม
เศรษฐกิจฐานราก
งบประมาณ 26,373,000 บาท**

ประกอบด้วย 2 โครงการ ดังนี้

16) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

(1) หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรใช้และให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เน้นส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเกษตร พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ประกอบกับกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ด้านการเกษตร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเกษตรใน 5 รูปแบบ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ ในการนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิตและปริมาณผลผลิตต่อพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้น โดยเฉพาะ Internet of Things (IoT) และเทคโนโลยีชีวภาพ จะเป็นโอกาสสำคัญสำหรับภาคการเกษตรในการที่จะเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ลดการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ซึ่งจะช่วยจัดการปัญหาและความเสี่ยงในภาคการเกษตรได้

ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงหรือการนำความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ยังมีข้อจำกัดในการบริหารกิจการเชิงธุรกิจและเชื่อมโยงกับตลาด รวมถึงขาดแคลนทุนที่เพียงพอสำหรับปรับเปลี่ยนกิจการและพัฒนาตัวเองเข้าสู่กระบวนการผลิตและธุรกิจยุคดิจิทัล ท่ามกลางตลาดยุคใหม่ที่ถูกรอบงำ โดย Platform เจ้าใหญ่เพียงไม่กี่เจ้า จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการสร้างและพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติมีการบริหารจัดการการเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ในเชิงผู้ประกอบการเกษตรอัจฉริยะ สามารถพึ่งพาตนเองได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายและเป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร อีกทั้งนโยบายพัฒนาเกษตรกรให้มีแนวคิดในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิตโดยใช้ระบบการตลาดนำการผลิตการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายให้กับผู้ผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบทั่วไปและการทำตลาดแบบออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มทักษะแก่เกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีคุณภาพ

ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบรับการเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเทคโนโลยีได้มีส่วนสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันวิถีใหม่ (New Normal) ทำให้ตลาดการซื้อขายสินค้าและบริการได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาสู่ระบบ E-Commerce มากขึ้นจึงควรส่งเสริมเกษตรกร Smart farmer และ Young Smart farmer ให้เข้าสู่ระบบภาคธุรกิจการเกษตรให้มากขึ้น เพื่อสร้างและพัฒนาเกษตรกรสู่ความเป็นผู้ประกอบการด้านข้าวมืออาชีพ อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการด้านข้าวกับผู้บริโภคผ่านโลกออนไลน์ที่ตลาดเปิดกว้างแบบไม่มีขีดจำกัด เพื่อให้สามารถทำการเกษตรต่อไปได้ด้วยความมั่นคง และสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ในภาคเกษตรอย่างพึ่งพาตนเองได้ระยะยาว มีการจัดทำแผนพัฒนาสินค้าเกษตร การกำหนดความต้องการแรงงานภาคเกษตรในแต่ละชนิดการผลิตเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว มีการบริหารจัดการแรงงาน (Good Labor Practice : GLP) ที่ดีเพื่อจูงใจให้แรงงานรุ่นใหม่กลับเข้าสู่

ภาคเกษตร กำหนดนโยบายการสนับสนุนให้เยาวชนเข้าสู่ภาคเกษตร โดยการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตในท้องถิ่น OTOP เพื่อให้มีงานทำตลอดปี ซึ่งจำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดตลาด ให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง นำไปสู่การยกระดับสินค้าเกษตรรวมถึงคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรไทยได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) รวมถึงการสนับสนุนความรู้ และการบริการด้านวิชาการให้กับชาวนาเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งที่สำคัญของกรมการข้าว กรมการข้าวมีช่องทางการถ่ายทอดความรู้ให้กับชาวนาผ่านการดำเนินงานโครงการต่างๆ และยังมีหน่วยบริการชาวนาซึ่งประกอบด้วย ศูนย์บริการชาวนาและคลินิกข้าวเคลื่อนที่ ซึ่งหน่วยบริการชาวนาเหล่านี้ตั้งอยู่ตามศูนย์วิจัยข้าวและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ศูนย์บริการชาวนาเปิดให้บริการ ณ ที่ตั้งศูนย์วิจัยข้าวและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวทุกแห่ง ชาวนาสามารถไปขอรับบริการด้านวิชาการ เอกสารเผยแพร่ ตลอดจนปรึกษาด้านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำนาและการเกษตรอื่นๆ และหน่วยเคลื่อนที่เร็วเป็นหน่วยปฏิบัติการที่ออกให้บริการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ชาวนาในพื้นที่ในสถานการณ์ปกติและเร่งด่วน เพื่อสนับสนุนภารกิจของกรมการข้าว ในเรื่องการให้บริการชาวนาในพื้นที่และเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวและภัยธรรมชาติภารกิจของหน่วยบริการชาวนาจึงเป็นส่วนสำคัญในการให้บริการกับชาวนาอย่างใกล้ชิดและทันต่อเหตุการณ์ได้

(2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตข้าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างมืออาชีพ

2.2 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer สู่การเป็นผู้ประกอบการด้านข้าวมืออาชีพ ในการเพิ่มพูนองค์ความรู้และขยายโอกาสทางการตลาดให้กับเกษตรกร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด

2.3 เพื่อให้บริการชาวนาด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีด้านการผลิต แปรรูป ตลาด และให้คำปรึกษาด้านข้าว และหน่วยบริการชาวนา

(3) เป้าหมาย

3.1 ชาวนาได้รับการประเมิน ส่งเสริม และพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จำนวน 16,103 ราย

3.2 เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่เข้ารับบริการภายใต้พื้นที่รับผิดชอบของกรมการข้าว พื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 63 หน่วย

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer)

4.1.1 การสำรวจคัดกรองและประเมินเกษตรกร

4.1.2 การฝึกอบรมเกษตรกร

ระดับ Model Smart Farmer

ระดับ Existing Smart Farmer

ระดับ Developing Farmer เกษตรกร Young Smart Farmer

4.1.3 การขยายผลและต่อยอดองค์ความรู้ เกษตรกร Young Smart Farmer เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC)

4.1.4 เอกสาร สื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ วารสารใบธง สื่อเผยแพร่ผลงาน (Smart Farmer) คู่มือการดำเนินงานโครงการ

4.1.5 การบริหารจัดการโครงการ ติดตามนิเทศงาน ประเมินผลโครงการ (ส่วนกลาง) จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (นักวิชาการ) (ส่วนกลาง) ติดตามนิเทศงาน ประเมินผลโครงการ (ส่วนภูมิภาค) จ้างเหมาเจ้าหน้าที่บริการ (พชร.) (ส่วนกลาง) อำนวยการ

4.2 กิจกรรมหน่วยบริการชาวนา

4.2.1 ออกหน่วยคลินิกข้าวเคลื่อนที่ (Mobile Unit)

4.2.2 ติดตามนิเทศงานของส่วนกลาง

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน 13,666,000 บาท

5.2 งบลงทุน - บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 13,666,000 บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

6.1.1 พัฒนาชาวนาให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ไม่น้อยกว่า 16,000 ราย

6.1.2 ถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ หน่วยบริการชาวนา จำนวน 63 หน่วย และผู้ที่ได้รับบริการ จำนวน 40,000 ราย

6.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

6.2.1 เกษตรกรที่ผ่านการอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.2.2 เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนา และรับบริการ จำนวน 56,000 ราย

6.2.3 เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้รับการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

6.3 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.3.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1. ชาวนาได้รับการประเมิน ส่งเสริม และพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จำนวน 16,103 ราย

2. เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับบริการภายใต้พื้นที่รับผิดชอบของกรมการข้าว พื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 63 หน่วย

6.3.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1. ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้มีความรู้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในหน่วยบริการชาวนาและคลินิกข้าวเคลื่อนที่ต่ำกว่าร้อยละ 85

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

เกษตรกร

(8) พื้นที่ดำเนินการ

กรมการข้าว หน่วยงานส่วนภูมิภาค 57 หน่วยงาน และพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ผลสัมฤทธิ์

สามารถยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ด้วยการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ และมีการสร้างช่องทางการสร้างเครือข่ายและขยายโอกาสทางการตลาดให้กับเกษตรกร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด รวมทั้งการให้บริการชาวนาด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีด้านการผลิต แปรรูป ตลาด และให้คำปรึกษาด้านข้าว ผ่านหน่วยบริการชาวนา ช่วยขยายช่องทางให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ จึงสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก ตามตัวชี้วัดแผนย่อยประเด็นเศรษฐกิจฐานรากได้

9.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.2.1 เกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer และเกษตรกรสูงวัย ด้านข้าวที่เข้ารับฝึกอบรมได้นำทักษะความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาและต่อยอดในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับตนเองและชุมชนได้

9.2.2 เกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านข้าว ได้รับการส่งเสริมด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างชาวนามีอาชีพด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

9.2.3 มีเครือข่ายการเรียนรู้ด้านข้าวตลอดห่วงโซ่การผลิตข้าวและการพัฒนาชาวนา จากองค์กรภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง ภาคการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ร่วมกับการดำเนินงานของกรมการข้าว ทำให้การเผยแพร่ความรู้ข่าวสารของกรมการข้าวสู่ชาวนามีความครอบคลุมทั่วถึงและรวดเร็วยิ่งขึ้น

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว

แผนการปฏิบัติงาน
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2566

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566
กิจกรรมเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565						ปี 2566						หน่วยงาน รับผิดชอบ			
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
งบดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น	16,103	ราย	←															
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ	1,100	ราย	←															
1. กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	900	ราย	←															สสช.
1.1 การอบรมเกษตรกร	900	ราย	←															สสช.
1) อบรมเกษตรกรระดับ Model Smart Farmer สู่การเป็นต้นแบบเพื่อการขยายผล หลักสูตร “การใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตข้าว การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล” จำนวน 1 รุ่น รุ่นละ 100 ราย	100	ราย																สสช.
2) อบรมเกษตรกรระดับ Model Smart Farmer สู่ ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกร ผู้ประกอบการอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล” จำนวน 1 รุ่น รุ่นละ 100 ราย	100	ราย																สสช.
3) อบรมเกษตรกรระดับ Existing Smart Farmer สู่ ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกร ผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล” จำนวน 3 รุ่น รุ่นละ 100 ราย	300	ราย																สสช.

แผนการปฏิบัติงาน
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2566
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566
กิจกรรมเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565					ปี 2566					หน่วยงาน รับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.		
4) อบรมเกษตรกรระดับ Developing Farmer ให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลักสูตร “การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการผลิตข้าวตามคุณสมบัติของการเป็น Smart Farmer” จำนวน 4 รุ่น รุ่นละ 100 ราย	400	ราย										↔					สสข.
1.2 การพัฒนาชาวนารุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	200	ราย	←														สสข.
- เกษตรกร Young Smart Farmer ผู้ส่งออกศักยภาพสูง หลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกร Young Smart Farmer” สู่ความเป็นนักการตลาดออนไลน์มีอาชีพและการส่งออก” จำนวน 2 รุ่น รุ่นละ 100 ราย	200	ราย										↔					สสข.
1.3 เอกสาร สื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์																	สสข.
3.1 สื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์																	
1) วารสารใบธง	9	ครั้ง			↔												สสข.
2) สื่อเผยแพร่ผลงาน Smart Farmer																	
3.2 คู่มือการดำเนินงานโครงการ	200	เล่ม			↔												สสข.
1.4 การบริหารจัดการโครงการ			←														สสข.
4.1 ติดตามนิเทศงาน ประเมินผลโครงการ (ส่วนกลาง)	1	หน่วยงาน	←												↔		สสข.
4.2 จัดเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน (นักวิชาการ (ส่วนกลาง))	7	ราย	←														สสข.

แผนการปฏิบัติงาน
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2566

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566
กิจกรรมเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี 2566

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2565				ปี 2566				หน่วยงาน รับผิดชอบ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.		มิ.ย.	ก.ค.	ก.ย.	
4.3 จัดหม่าเจ้าหน้าทีบริการ (พชร.) (ส่วนกลาง) แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า	1	ราย	←											←	สถ.
	1	หน่วยงาน	←	↔			↔								↔
1.5 ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการปฏิบัติ (กรมการข้าว)														↔	กรมการข้าว
2. กิจกรรมหน่วยบริการชาวนา (Mobile Unit) ติดตามนิเทศงานของส่วนกลาง	1	หน่วยงาน	←											←	สถ.
														←	สถ.
หน่วยงานอื่น (ศวช., ศมช., สวช., กสค.)			←											←	กสค., ศวช., ศมช., สวช.
1. การสำรวจคัดกรองและประเมินคุณสมบัติเกษตรกร	15,000	ราย		←										←	ศวช., ศมช., สวช.
														←	กสค.
2. กิจกรรมพัฒนาชาวนารุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) - คัดเลือกเกษตรกร Young Smart Farmer เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) (กสค.)	3	ราย													กสค.
															กสค.
3. กิจกรรมหน่วยบริการชาวนา (Mobile Unit) - ออกหน่วยคลินิกรข้าวเคลื่อนที่ (Mobile Unit)	63	หน่วย	←											←	ศวช., ศมช., สวช.
														←	ศวช., ศมช., สวช.
4. การบริหารจัดการโครงการ (SF) - ติดตามนิเทศงาน ประเมินผลโครงการ (ส่วนภูมิภาค)	57	หน่วยงาน												←	ศวช., ศมช., สวช.
														←	ศวช., ศมช., สวช.

17) โครงการส่งเสริมการพัฒนาาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

(1) หลักการและเหตุผล

ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทย โดยการส่งออกอยู่ในรูปของข้าวสารซึ่งมีราคาเปลี่ยนแปลงตามภาวะตลาดโลกและตามผลผลิตของประเทศคู่ค้าและคู่แข่ง ในปัจจุบันมีหลายประเทศพยายามค้นคว้าวิจัยเพื่อการเพาะปลูกและเพิ่มผลผลิตข้าวมากขึ้น เช่น เวียดนาม จีน และอินเดีย ทำให้ตลาดการส่งออกข้าวของไทยมีการแข่งขันที่สูงขึ้น

การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและความต้องการของผู้บริโภคในตลาด เพื่อสร้างสมดุลการผลิตในทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่น จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ตลอดจนมีการเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคการผลิตอื่น เช่น ภาคบริการและการท่องเที่ยวเพื่อลดการพึ่งพิงการส่งออกสินค้าเกษตร นั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อเกษตรกรไทยให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นการเพิ่ม GDP และขีดความสามารถของประเทศไทยอีกประการหนึ่งด้วย

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามแนวทางข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการทำงานร่วมกันทั้งภายในกรมการข้าว หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ดำเนินงานด้านธุรกิจข้าวตั้งแต่ต้นน้ำตลอดจนปลายน้ำ เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคเกษตรกรรม รวมไปถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ อีกทั้งการพัฒนาการประชาสัมพันธ์บนพื้นฐานหลักวิชาการ อาศัยการจัดทำฐานข้อมูล ทำให้ใช้ข้อมูลร่วมกันได้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักวิจัยพัฒนางานวิจัยและต่อยอดได้อย่างต่อเนื่องและเต็มเต็มครบทุกส่วนในวงจรการผลิตข้าว ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม สร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์จากข้าวซึ่งนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทางการตลาดของสินค้าข้าวในอนาคตข้อมูลงานวิจัย นอกจากนี้ การจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลด้านโภชนาการข้าวไทย ยังช่วยให้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการประชาสัมพันธ์ได้ง่ายและสะดวก และจะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำงานวิจัยอีกทางหนึ่ง ประกอบกับกระแสตลาดสุขภาพที่ต้องอาศัยข้อมูล และการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภคถือเป็นโจทย์สำคัญ ในการสร้างการตระหนักรู้ในกับผู้บริโภคได้อีกทางหนึ่ง

(2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว
- 2.2 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกร และผู้ประกอบการได้รับเครื่องหมายรับรองข้าว

(3) เป้าหมาย

3.1 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อาทิ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (GAP), มาตรฐานอินทรีย์ไทย (Organic Thailand) หรือมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศอื่นๆ ที่ประเทศคู่ค้าให้การยอมรับ

3.2 กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร หรือผู้ประกอบการค้าข้าว ที่ดำเนินกิจกรรมแปรรูปข้าวตลอดจนการค้าบรรจุ ที่สนใจเข้ารับการตรวจรับรองมาตรฐาน/ตรารับรอง

(4) วิธีดำเนินการ

4.1 กิจกรรมการเชื่อมโยงตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว

4.1.1 จัดประชุมระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ

- จัดประชุมระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการที่สนใจจับคู่ธุรกิจให้เกิดการจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย (MOU)/สัญญาซื้อขาย

4.1.2 จัดการจับคู่ธุรกิจ (business matching)

- จัดงานจับคู่ธุรกิจระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว ผู้ประกอบการค้าข้าว ผู้แปรรูปข้าว หรือผู้ประกอบการอื่นๆ ที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมการซื้อขายสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

4.1.3 จัดกิจกรรม field day ประชาสัมพันธ์งานเชื่อมโยงตลาด

- จัดงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์การเชื่อมโยงตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

4.1.4 ติดตามการเชื่อมโยง

- ติดตามการซื้อขายของกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าวที่จัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย (MOU)/สัญญาซื้อขาย

4.1.5 ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการเชื่อมโยงตลาดข้าว

- ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการเชื่อมโยงตลาดข้าวแก่เกษตรกร

4.2 กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเครื่องจักรรับรองข้าวพันธุ์แท้และการตามสอบสินค้าข้าว

4.2.1 คัดเลือกผู้ประกอบการโรงสีที่มีความต้องการขอการรับรองตราข้าวพันธุ์แท้

4.2.2 ส่งเสริมการจัดทำระบบมาตรฐานข้าวและโรงสีข้าว

4.2.3 การส่งเสริมการใช้ระบบตามสอบย้อนกลับสินค้าข้าวให้กับผู้ประกอบการค้าข้าว

4.2.4 จัดอบรมการใช้ระบบตามสอบย้อนกลับและข้าวพันธุ์แท้

4.2.5 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์

4.3 การพัฒนาเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดข้าวครบวงจร

4.3.1 การสัมมนาการเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดข้าวครบวงจร

- การสัมมนาการเพิ่มศักยภาพการตลาดข้าวครบวงจร โดยคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเข้าร่วมสัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดให้สามารถจัดการได้อย่างครบวงจร

4.3.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรอย่างครบวงจร

- ติดตาม ให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรมเพื่อให้เกิดรูปธรรมในการพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้านการตลาด

4.4 การประชาสัมพันธ์สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว

4.4.1 จัดงานส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว

- จัดงานเพื่อส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในห้างสรรพสินค้าชั้นนำ เป็นการส่งเสริมการขายและสร้างการรับรู้ในสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์

- 4.4.2 ร่วมจัดงานประชาสัมพันธ์ข้าวไทยกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
 - ค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
- 4.4.3 จัดทำสื่อเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจข้าวไทยผ่านสื่อออนไลน์และออฟไลน์
 - จัดทำสื่อเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจข้าวไทยผ่านสื่อออนไลน์และออฟไลน์
- 4.4.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายออนไลน์
 - จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายออนไลน์
- 4.4.5 จัด press tour เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ถึงการเพิ่มมูลค่าสินค้า/ผลิตภัณฑ์ข้าวไทย
 - จัด press tour เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ถึงการเพิ่มมูลค่าสินค้า/ผลิตภัณฑ์ข้าวไทย

(4) กิจกรรมการบริหารจัดการโครงการ

- 4.1 จัดจ้างเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน
- 4.2 ค่าติดตามงานโครงการฯ ส่วนกลาง
- 4.3 ค่าติดตามงานโครงการฯ ส่วนภูมิภาค
- 4.4 ค่าจัดประชุมส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 4.5 งบอำนวยความสะดวกทั่วไป (ค่าไปรษณีย์ วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน เชื้อเพลิง ฯลฯ)

(5) งบประมาณ

5.1 งบดำเนินงาน	12,707,000	บาท
5.2 งบลงทุน	-	บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	12,707,000	บาท

(6) ผลผลิต ผลลัพธ์ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

6.1 ผลผลิต (Output)

- 6.1.1 เชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าวไม่น้อยกว่า 3,000 ต้น
- 6.1.2 สนับสนุนให้เกษตรกรและผู้ประกอบการได้รับเครื่องหมายรับรองข้าวไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง

6.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

6.2.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

1. สินค้าข้าวที่ได้รับการเชื่อมโยงตลาด 3,000 ต้น
2. เกษตรกรหรือผู้ประกอบการได้รับเครื่องหมายรับรองข้าว 30 ครั้ง

6.2.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- มูลค่าผลผลิตของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

(7) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

7.1 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อาทิ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (GAP), มาตรฐานอินทรีย์ไทย (Organic Thailand) หรือมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศอื่นๆ ที่ประเทศคู่ค้าให้การยอมรับ

7.2 กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร หรือผู้ประกอบการค้าข้าว ที่ดำเนินกิจกรรมแปรรูปข้าวตลอดจนการค้าข้าว ที่สนใจเข้ารับการตรวจรับรองมาตรฐาน-ตรารับรอง

(8) พื้นที่ดำเนินการ

77 จังหวัด

(9) ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 กลุ่มเกษตรกรมีตลาดรองรับผลผลิตข้าวคุณภาพที่แน่นอนมีรายได้สูงขึ้นตามคุณภาพ

9.2 กลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพในการบริหารจัดการข้าวเชิงพาณิชย์สามารถแข่งขันและอยู่ในตลาดได้อย่างยั่งยืน

9.3 ได้สินค้าที่มีคุณภาพได้รับการรับรอง ผู้บริโภคเชื่อมั่นในตรารับรองคุณภาพ

(10) หน่วยงานรับผิดชอบ

กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว

แผนการปฏิบัติงาน โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตรปี 2566

กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว

เป้าหมาย	หน่วยนับ	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ												หมายเหตุ			
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4						
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
1) กิจกรรมการเชื่อมโยงตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว				←													
อบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการเชื่อมโยงตลาดข้าว	160					↔											
จัดการจับคู่ธุรกิจ (business matching) ผ่านการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการเชื่อมโยงตลาดข้าว	1									↔							
ติดตามการเชื่อมโยง	14																
2) กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนเครื่องหมายความรับรองข้าวพันธุ์แท้และการตามสอบสินค้าข้าว				↔										↔			
คัดเลือกผู้ประกอบการโรงสีที่มีความต้องการขอการรับรองตราข้าวพันธุ์แท้	30																
ส่งเสริมการจัดทำระบบมาตรฐานข้าวและโรงสีข้าว	80													↔			
การส่งเสริมการใช้ระบบตามสอบย้อนกลับสินค้าข้าวให้กับผู้ประกอบการค้าข้าว	1													↔			
จัดอบรมการใช้ระบบตามสอบย้อนกลับและข้าวพันธุ์แท้	58																↔

แผนการปฏิบัติงาน โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตรปี 2566

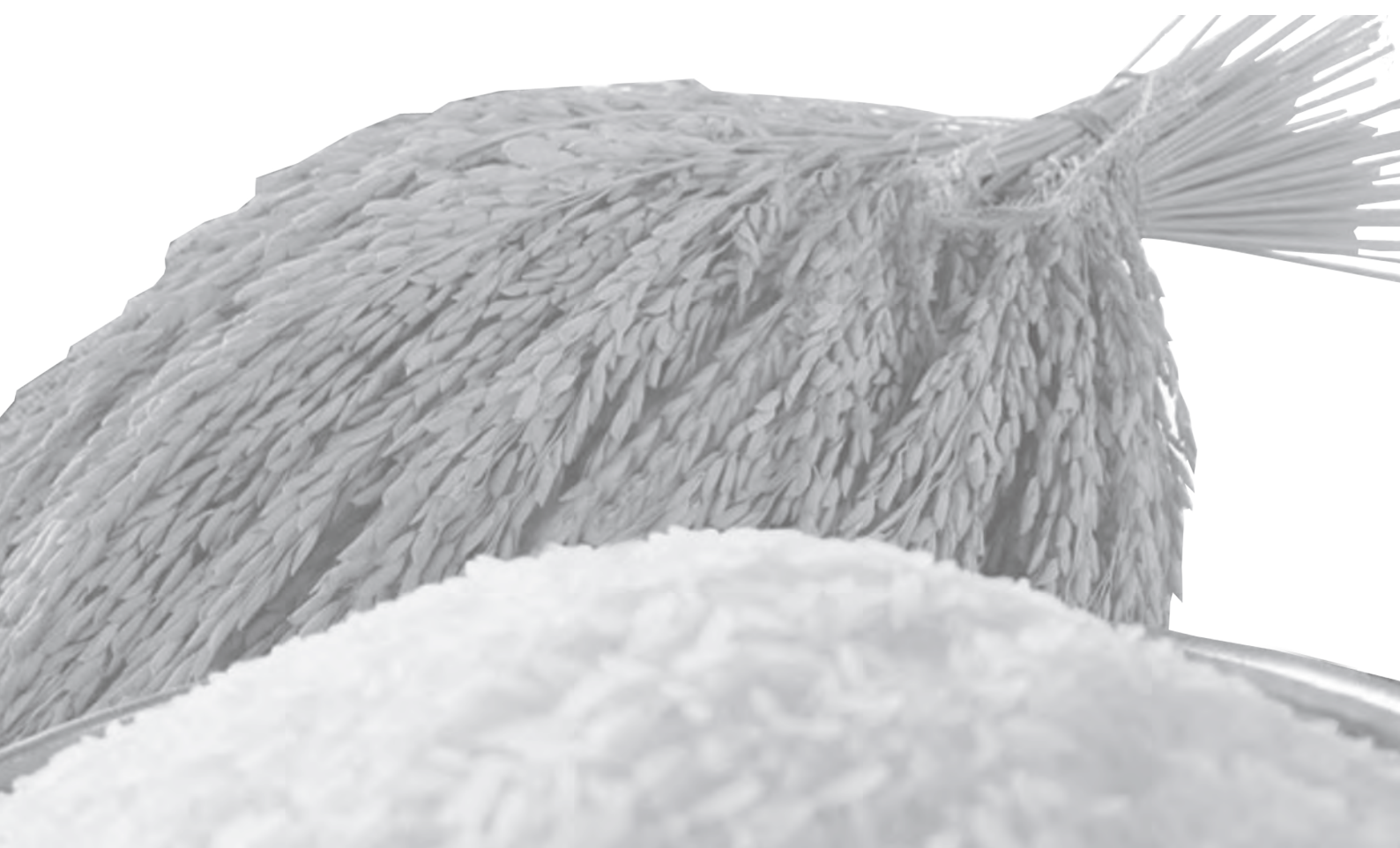
กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว

เป้าหมาย	หน่วยนับ	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ												หมายเหตุ			
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4						
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
3) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์				↓													
การอบรมพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการสินค้าข้าวเชิงพาณิชย์																	
การสัมมนาการเพิ่มศักยภาพการตลาดข้าวครบวงจร	90 คน			↔													
การประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ข้าว																	
จัดงานส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว	1 งาน			↔													
ร่วมจัดงานประชาสัมพันธ์ข้าวไทยกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ	2 ครั้ง			↔										↔			
จัดทำสื่อเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจข้าวไทยผ่านสื่อออนไลน์ และออฟไลน์	3 ครั้ง			↔										↔			
จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายออนไลน์	2 ครั้ง			↔										↔			
จัด press tour เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ถึงการเพิ่มมูลค่าสินค้า/ ผลิตภัณฑ์ข้าวไทย	1 ครั้ง																↔

แผนการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตรปี 2566

กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว

เป้าหมาย	หน่วยนับ	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ												หมายเหตุ			
		ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4						
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.				
4) กิจกรรมการบริหารจัดการโครงการ																	
จัดจ้างเจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงาน	27	คน	←														←
ค่าติดตามงานส่วนกลาง			←														←
ค่าติดตามงานส่วนภูมิภาค			←														←
ค่าจัดประชุมส่วนกลางและส่วนภูมิภาค			←														←
งบอำนวยความสะดวกทั่วไป (ค่าประโยชน์ วัสดุอุปกรณ์สำนักงาน เชื้อเพลิง ฯลฯ)			←														←

ส่วนที่

3

ภาคผนวก ก : ความเชื่อมโยงงบประมาณเพื่อใช้ประกอบ

ในการจัดทำงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

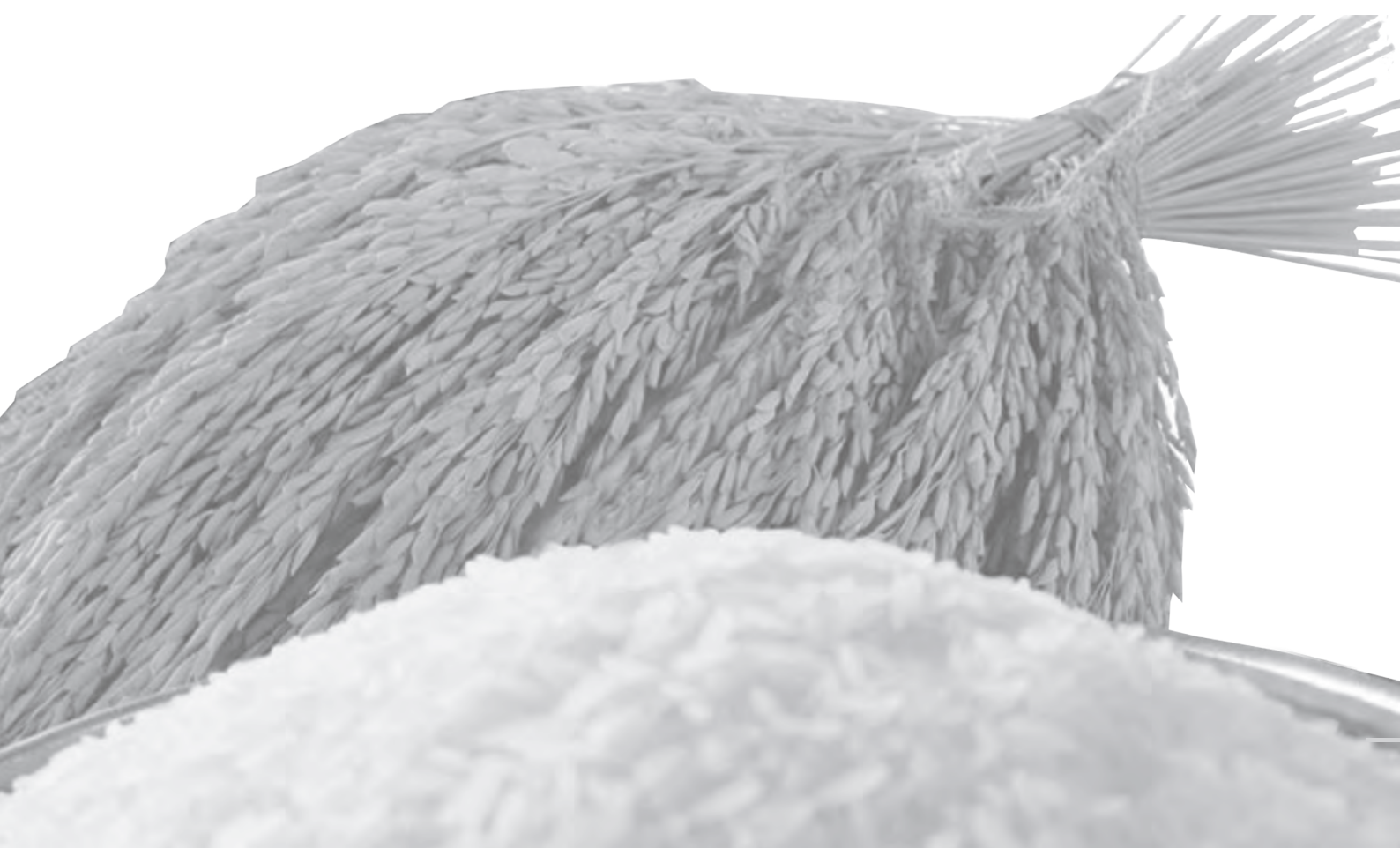
กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก ข : งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 กรมการข้าว

ภาคผนวก ค : แผนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ประจำปีงบประมาณ 2566

ภาคผนวก ง : โครงการวิจัยกรมการข้าว ประจำปีงบประมาณ 2566

ภาคผนวก จ : การรับรองพันธุ์ข้าวพันธุ์ใหม่ 4 พันธุ์ ปี 2565

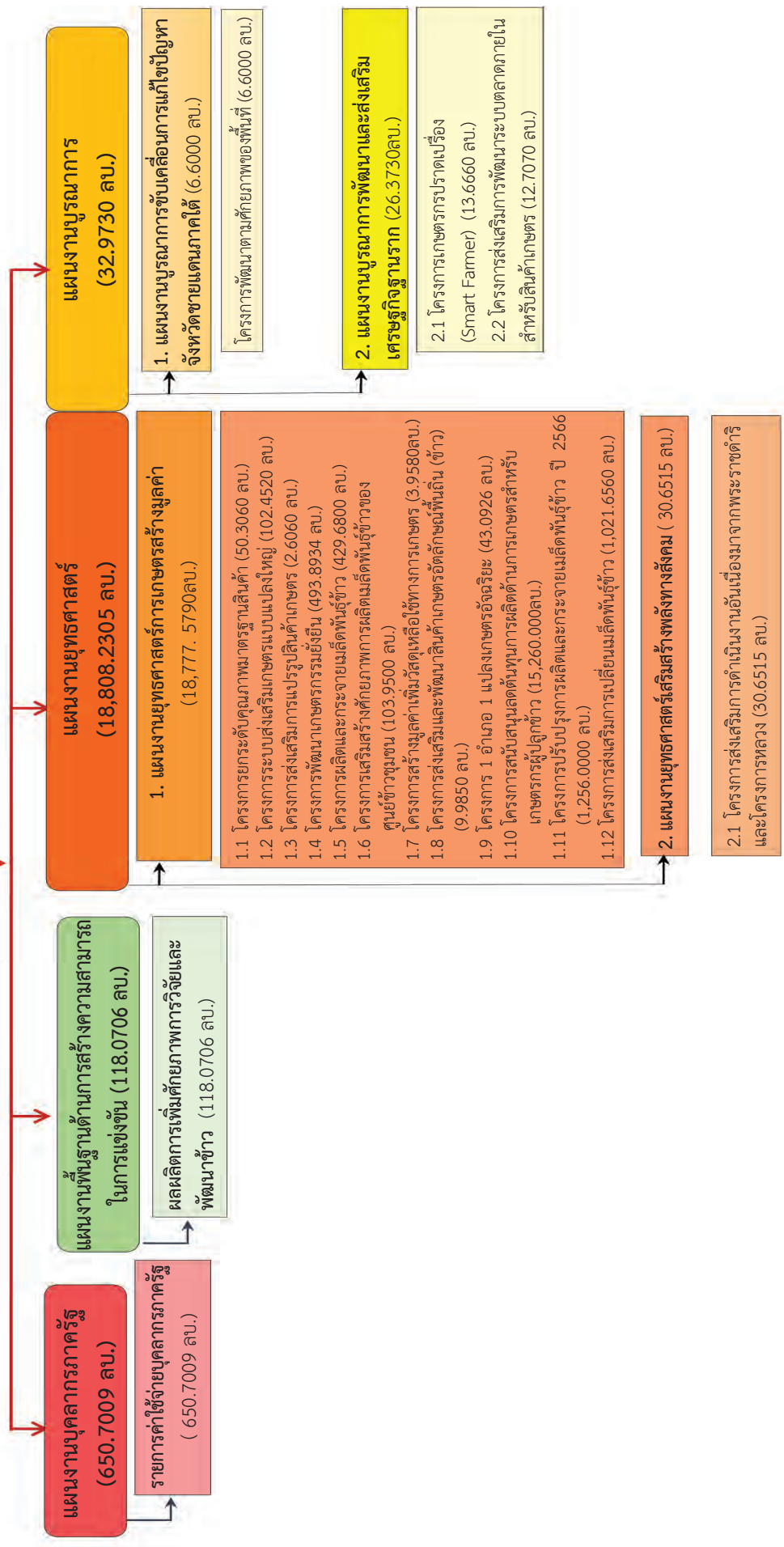
ภาคผนวก ก : แผนผังเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และโครงการของกรมการข้าว 2565

1. ด้านความมั่นคง	2. ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน				4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม				
1. ความมั่นคง	3. การเกษตร				15. พลังทางสังคม				
การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	เกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดิน	เกษตรชีวภาพ	เกษตรแปรรูป	เกษตรอัจฉริยะ	ระบบนิเวศการเกษตร				
จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี	อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดินขยายตัว ร้อยละ 4	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดินขยายตัว ร้อยละ 3	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดินขยายตัว ร้อยละ 5	มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15	ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10	อัตราการเติบโตของรายได้อิงกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่ขยายต่ำสุด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ต่อปี			16. เศรษฐกิจฐานราก
1) โครงการพัฒนาคนด้วยอาชีพของพื้นที่ (6.600 ลบ.)	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดิน (ข้าว) (9.9850 ลบ.)	1) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (493.8934 ลบ.) 2) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า (50.3060 ลบ.)	1) โครงการส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดิน (43.0926 ลบ.)**	1) โครงการสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรอัตรักแล้งพื้นที่ดิน (118.0706 ลบ.) 2) โครงการปรับปรุงคุณภาพการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566 (1.256.0000 ลบ.)	โครงการส่งเสริมการค้าเป็นงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการหลวง (30..6515 ลบ.)	1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (13.6660 ลบ.) 2) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (12.7070 ลบ.)			โครงการสร้างโอกาสและ...
เชิงปริมาณ : พท.ปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง 1,000 ไร่ เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	เชิงปริมาณ : พื้นที่ 600 ไร่ GI 3 ผลิตภัณฑ์ เชิงคุณภาพ : มูลค่าการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4	เชิงปริมาณ : พื้นที่ 400,000 ไร่ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ 112,500 ไร่ เชิงคุณภาพ : มูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3	เชิงปริมาณ : พื้นที่ 150 ไร่ พืชระบบ 5 ระบบ เชิงคุณภาพ : มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4	เชิงปริมาณ : พื้นที่ 150 ไร่ พืชระบบ 5 ระบบ เชิงคุณภาพ : มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4	เชิงปริมาณ : พื้นที่ 62 ล้านไร่ ครัวเรือน 4-6 ล้านครัวเรือน จำนวนแปลงใหญ่พืชไร่ 430 แปลง ส่งเสริมเกษตรกรแปลงใหญ่ 130,000 ไร่ ขยายพื้นที่ไร่ทัง 2 พันธุ์ เลี้ยงเมล็ดพันธุ์ข้าว (กท. 95,000 ตัน) ขยายพื้นที่พัฒนา ศพช. 600 แห่ง เชิงคุณภาพ : ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ลดต้นทุนร้อยละ 5	เชิงปริมาณ : เกษตรกร 16,103 ราย เชื่อมโยงเมล็ดพันธุ์ 3,000 ตัน เชิงคุณภาพ : ความพึงพอใจร้อยละ 80 มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 15			เชิงปริมาณ : เกษตรกร 16,103 ราย เชื่อมโยงเมล็ดพันธุ์ 3,000 ตัน เชิงคุณภาพ : ความพึงพอใจร้อยละ 80 มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 15
เป้าหมายสนับสนุนปัจจัยการผลิตและองค์ความรู้การผลิตข้าวที่เมืองให้เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้ พท. 1,000 ไร่ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ 15 ตัน	เป้าหมาย พท.เกษตรอัตรักแล้ง/GI 31,300 ไร่	มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการอินทรีย์แล้ว 800,000 ไร่	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	เป้าหมายโรงโม่ในพื้นที่ 150 ไร่ โดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ เช่น ท่ออัตโนมัติ ขั้วฉีดพ่นสาร และตรวจวัดสุขภาพข้าว	เป้าหมายโครงการเป็นระบบสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรและปัจจัยการผลิต ดังนี้	เป้าหมายโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (13.6660 ลบ.)			เกษตรกรได้รับความรู้ไปลดต้นทุนการผลิตข้าว เช่น ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ทำไร่อัตโนมัติ ใช้เมล็ดพันธุ์ ส่งเสริมให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เพิ่มขึ้น
คาดการณ์ผลผลิต 387 ตัน	คาดการณ์ผลผลิต 387 กก./ไร่ ผลิตรวม 12,113 ตัน	คาดการณ์ผลผลิต 345 กก./ไร่ ผลิตรวม 293,250 ตัน	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	คาดการณ์ผลผลิต 495 กก./ไร่ จะได้ผลผลิตทั้งสิ้น 27,838 ตัน	คาดการณ์ผลผลิต 387 กก./ไร่ ผลิตรวม 12,113 ตัน			เกษตรกรได้รับการผลิตข้าวของตนเอง ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
คาดการณ์ราคา 12,000 บาท/ไร่ คิดเป็นรายได้ 4,644 ล้านบาท	คาดการณ์ราคา 15,000 บาท/ไร่ คิดเป็นรายได้ 4,398 ล้านบาท	คาดการณ์ราคา 15,000 บาท/ไร่ คิดเป็นรายได้ 4,398 ล้านบาท	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	คาดการณ์ผลผลิต 495 กก./ไร่ จะได้ผลผลิตทั้งสิ้น 27,838 ตัน	คาดการณ์ราคา 10,000 บาท/ตัน เป็นรายได้ทั้งสิ้น 278,380 ล้านบาท			เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้ประกอบการได้โดยตรงผ่านการเชื่อมโยงตลาด ทำให้จำหน่ายได้ในราคาที่เป็นธรรม และมีตลาดรองรับแน่นอน
รายได้สำหรับใช้จ่ายอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3	เป้าหมาย พท.เกษตรอัตรักแล้ง/GI 31,300 ไร่	มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการอินทรีย์แล้ว 800,000 ไร่	เป้าหมายการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ เช่น Plant - Based เนื้อสัตว์ ไก่ต้ม เติมนมมูลค่าให้กับสินค้าข้าว และพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และตราสินค้า (Branding) ให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวสามารถต่อ ยอด คู่แข่งพาณิชย์	เป้าหมายโรงโม่ในพื้นที่ 150 ไร่ โดยใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ เช่น ท่ออัตโนมัติ ขั้วฉีดพ่นสาร และตรวจวัดสุขภาพข้าว	เป้าหมายโครงการเป็นระบบสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรและปัจจัยการผลิต ดังนี้	เป้าหมายโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (13.6660 ลบ.)			เกษตรกรได้รับความรู้ไปลดต้นทุนการผลิตข้าว เช่น ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี ทำไร่อัตโนมัติ ใช้เมล็ดพันธุ์ ส่งเสริมให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ภาคผนวก V : งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 กรมการข้าว

6 แผนงาน 1 ผลผลิต 16 โครงการ งบประมาณ 19,609.9750 ลบ.

**** รวมแผนงานวิจัย 38 โครงการ 73 โครงการย่อย การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (125.4020 ลบ.) ****

ภาคผนวก ค : แผนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566 (ฤดูฝน 2565 + ฤดูแล้ง 2566)

กลุ่มข้าว/พันธุ์	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว																															
	พด.	นม.	ลป.	ชน.	สบ.	พท.	ขม.	พย.	กพ.	อบ.	รอ.	อด.	กส.	พร.	นว.	สร.	ชก.	สณ.	ชบ.	รบ.	สท.	สฎ.	ปน.	ศก.	บก.	นย.	บร.	อจ.	พจ.	รวม		
1. ข้าวขาวพื้นแข็ง (ไม่ไวต่อช่วงแสง)	2,480	2,000	-	4,500	-	-	-	1,200	4,600	-	-	-	-	-	1,600	-	1,000	-	-	1,500	4,900	2,400	1,500	-	-	-	-	-	-	-	1,500	30,180
กข29	-	-	-	-	-	-	-	-	2,700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	3,000	
กข31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,500	
กข41	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,200	
กข49	-	-	-	-	-	-	-	-	900	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	2,700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,600	
กข61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,700	
ชั้นगत 1	-	2,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,000	
พืชมูลโลก 2	1,180	-	-	-	-	-	-	1,200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,380	
กข57	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	
กข85	1,300	-	-	2,100	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	700	-	-	-	-	-	-	200	850	-	-	-	-	-	-	-	6,750	
กข95	-	-	-	1,700	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	350	-	-	-	-	-	-	-	-	2,750	
2. ข้าวขาวพื้นนุ่ม (ไวต่อช่วงแสง)	1,720	-	-	-	50	2,180	-	-	-	-	-	-	-	-	2,400	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,450	
กข43	120	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170	
กข79	1,600	-	-	-	-	2,180	-	-	-	-	-	-	-	-	2,400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,180	
กข87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
3. ข้าวขาวพื้นแข็ง (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	-	-	-	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	220	
เลี้ยงพัสดุ	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
เส้นนับปัตตานี	-	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	
4. ข้าวขาวพื้นนุ่ม (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	
พืชมูลโลก 80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800	
5. ข้าวหอมไทย	-	-	-	-	2,450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,000	2,500	400	-	-	-	-	-	-	-	-	9,050	
ปทุมธานี 1	-	-	-	-	2,450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,700	-	-	-	2,000	2,500	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	9,050	
6. ข้าวหอมมะลิ	800	2,600	800	-	500	-	-	1,600	-	3,800	2,800	1,800	2,300	400	1,000	3,500	1,500	2,700	-	-	-	-	-	-	2,300	900	1,100	2,000	1,500	-	33,900	
กข15	-	-	-	-	-	-	-	800	-	1,000	-	800	-	-	-	-	-	1,500	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	4,400	
ขาวดอกมะลิ 105	800	2,600	800	-	500	-	-	800	-	2,800	2,800	1,000	2,300	400	1,000	3,500	1,500	1,200	-	-	-	-	-	-	2,000	900	1,100	2,000	1,500	-	29,500	
7. รวมข้าวเหนียว	-	-	2,200	-	-	-	-	300	-	500	2,200	1,500	1,000	-	-	-	-	1,300	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	14,300	
7.1 ข้าวเหนียว (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	600	-	-	-	-	300	-	500	2,200	1,500	-	-	-	-	-	1,300	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	-	-	8,500	
กข6	-	-	600	-	-	-	-	300	-	500	2,200	1,500	-	-	-	-	-	1,300	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	-	-	8,500	
7.2 ข้าวเหนียว (ไม่ไวต่อช่วงแสง)	-	-	1,600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	5,800	
ต้นปาดอง 1	-	-	1,600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,000	
กข-แม่โจ้ 2	-	-	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600	
กข22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	200		
8. ข้าวสี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
สังข์หยดพัทลุง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
รวม	5,000	4,600	3,000	4,500	3,000	2,500	3,000	3,100	4,600	3,800	3,300	4,000	3,800	3,100	5,000	3,500	3,800	4,000	2,000	4,000	5,000	2,800	1,500	2,300	1,900	2,100	2,000	1,500	2,300	95,000		

หมายเหตุ : ฤดูแล้ง 2566 (คสมข.ชน.) กข95 จาก 1,800 ต้น เป็น 1,500 ต้น และกข57 จากเดิมไม่ผลิต เป็นจำนวน 300 ต้น

แผนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566 (ฤดูฝน 2565)

กลุ่มข้าว/พันธุ์	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว																			รวม											
	พส.	นม.	ลป.	ชน.	สบ.	พท.	ชม.	พย.	กพ.	อบ.	ธอ.	อด.	กส.	พร.	นว.	สร.	ชก.	สน.	ชบ.		รบ.	สท.	สฎ.	ปม.	ศก.	บก.	นย.	บร.	อจ.	พจ.	
1. ข้าวขาวพื้นแข็ง (ไม่ไวต่อช่วงแสง)	1,300	1,000	-	1,200	-	-	-	600	2,300	-	-	-	-	-	600	-	500	-	-	1,000	2,000	1,200	750	-	-	-	-	-	-	-	12,450
กพ29	-	-	-	-	-	-	-	-	1,400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	1,700	
กพ31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	
กพ41	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,100		
กพ49	-	-	-	-	-	-	-	900	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-	-	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	2,400		
กพ61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	1,000		
ชัยนาท 1	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000		
พิษณุโลก 2	800	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,400		
กพ57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
กพ85	500	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	450	-	-	-	-	-	1,650		
กพ95	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200			
2. ข้าวขาวพื้นนุ่ม (ไม่ไวต่อช่วงแสง)	800	-	-	-	50	1,080	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	2,730		
กพ43	-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50			
กพ79	800	-	-	-	-	1,080	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,580		
กพ87	-	-	-	-	-	-	-	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	100			
3. ข้าวขาวพื้นแข็ง (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100			
เชียงใหม่ 1	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120			
4. ข้าวขาวพื้นนุ่ม (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800			
พิษณุโลก 80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800			
5. ข้าวหอมไทย	-	-	-	-	1,250	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	1,700	1,200	-	100	-	-	-	-	-	-	5,250		
ปทุมธานี 1	-	-	-	-	1,250	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	-	-	-	1,700	1,200	-	100	-	-	-	-	-	-	5,250		
6. ข้าวหอมมะลิ	800	2,600	800	-	500	-	1,600	-	3,800	2,800	1,800	2,300	400	1,000	3,500	1,500	2,700	-	-	-	-	-	-	-	2,300	900	1,100	2,000	33,900		
กพ15	-	-	-	-	-	-	800	-	1,000	-	800	-	-	-	-	-	1,500	-	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	4,400		
ข้าวหอมมะลิ 105	800	2,600	800	-	500	-	800	-	2,800	2,800	1,000	2,300	400	1,000	3,500	1,500	1,200	-	-	-	-	-	-	-	2,000	900	1,100	2,000	29,500		
7. ข้าวเหนียว	-	-	1,400	-	-	-	1,800	300	-	500	2,200	1,500	700	-	-	-	1,300	1,300	-	-	-	-	-	-	-	900	-	-	11,900		
7.1 ข้าวเหนียว (ไวต่อช่วงแสง)	-	-	600	-	-	-	-	300	-	500	2,200	1,500	-	-	-	-	1,300	1,300	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	8,500		
กพ6	-	-	600	-	-	-	-	300	-	500	2,200	1,500	-	-	-	-	1,300	1,300	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	8,500		
7.2 ข้าวเหนียว (ไม่ไวต่อช่วงแสง)	-	-	800	-	-	-	1,800	-	-	-	-	-	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	3,400		
สันป่าตอง 1	-	-	800	-	-	-	1,500	-	-	-	-	-	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,000		
กช-แม่ใจ 2	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	300		
กพ22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	100		
8. ข้าวลี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100		
สังขทรัพย์ทุ่ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100		
รวม	2,900	3,600	2,200	1,200	1,800	1,400	1,800	2,500	2,300	3,800	3,500	4,000	3,800	2,100	2,300	3,500	4,000	4,000	1,700	2,200	2,100	1,300	750	2,300	1,800	1,100	2,000	1,500	800	67,350	

แผนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปี 2566 (ฤดูแล้ง 2566)

กลุ่มข้าว/พันธุ์	ศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าว																			รวม												
	พค.	นม.	สป.	ชน.	สบ.	พท.	ชงม.	พย.	กพ.	อบ.	รอ.	อด.	กส.	พร.	นว.	สร.	ชก.	สน.	ชบ.		จบ.	สพ.	สฎ.	ปม.	ศก.	บก.	นย.	บร.	อจ.	พจ.		
1. ข้าวขาวพื้นแข็ง (ไม่ต่อช่วงแสง)	1,180	1,000	-	3,300	-	-	-	600	2,300	-	-	-	-	-	1,000	-	500	-	-	500	2,900	1,200	750	-	-	-	1,000	-	-	-	1,500	17,730
กท29	-	-	-	-	-	-	-	-	1,300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,300	-
กท31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-
กท41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,100	-	-	-	-	-	-	-	-	1,100	-
กท49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	-	-	-	-	1,700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,200	-
กท61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,200	-	-	-	-	-	-	-	-	1,500	2,700	-
ชัยนาท 1	-	1,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000	-	
พิษณุโลก 2	380	-	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	980	-
กท57	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	-
กท85	800	-	-	1,500	-	-	-	600	-	-	-	-	-	-	700	-	-	-	-	-	-	100	400	-	-	1,000	-	-	-	-	5,100	-
กท95	-	-	-	1,500	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	350	-	-	-	-	-	-	-	2,550	-	
2. ข้าวขาวพื้นนุ่ม (ไม่ต่อช่วงแสง)	920	-	-	-	-	1,100	-	-	-	-	-	-	-	-	1,700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,720	-
กท43	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	-	
กท79	800	-	-	-	-	1,100	-	-	-	-	-	-	-	-	1,700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,600	-
กท87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. ข้าวหอมไทย	-	-	-	-	1,200	-	-	-	-	-	-	-	-	700	-	-	300	1,300	-	300	1,300	-	300	-	-	-	-	-	-	-	3,800	-
ปทุมธานี 1	-	-	-	-	1,200	-	-	-	-	-	-	-	-	700	-	-	300	1,300	-	300	1,300	-	300	-	-	-	-	-	-	-	3,800	-
4. ข้าวเหนียว (ไม่ต่อช่วงแสง)	-	-	800	-	-	-	1,200	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	2,400	-	
สันป่าตอง 1	-	-	800	-	-	-	900	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,000	-	
กษ-แม่โจ้ 2	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	-	
กท22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	100	-	
รวม	2,100	1,000	800	3,300	1,200	1,100	1,200	600	2,300	-	-	-	-	1,000	2,700	-	500	-	300	1,800	2,900	1,500	750	-	100	1,000	-	-	1,500	27,650	-	

ภาคผนวก ง : สรุปงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ 2566

กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมการข้าว

ลำดับที่	แผนงาน	โครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร (บาท)
1	ปรับปรุงพันธุ์ข้าวเจ้าเพื่อการค้าและการใช้ประโยชน์เฉพาะ	3 โครงการ/ 12 โครงการย่อย	20,927,000
2	การใช้เทคโนโลยีชีวภาพยุคใหม่และศาสตร์ทางโอมิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและรักษาเสถียรภาพการผลิตข้าว	4 โครงการ/ 9 โครงการย่อย	12,284,000
3	การวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์และการศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของทรัพยากรพันธุกรรมข้าว	3 โครงการ/ 8 โครงการย่อย	11,366,000
4	การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับผลผลิตและรักษาคุณภาพของข้าวหอมมะลิไทย	1 โครงการ/ 3 โครงการย่อย	4,309,000
5	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพข้าวเหนียวไทย	1 โครงการ/ 2 โครงการย่อย	17,361,000
6	ระบบการผลิตข้าวแบบอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมระยะที่ 2	4 โครงการ/ 10 โครงการย่อย	14,404,000
7	การวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวเจ้าหอมไทย	2 โครงการ/ 5 โครงการย่อย	8,930,000
8	การพัฒนาวิธีการตรวจสอบคุณภาพข้าว	4 โครงการ	2,864,000
9	นวัตกรรมด้านพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตข้าวเพื่อรองรับการเกษตรสมัยใหม่	4 โครงการ/ 12 โครงการย่อย	19,252,000
10	การวิจัยและนวัตกรรมการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าว	4 โครงการ	1,559,000
11	การพัฒนาธัญพืชเมืองหนาวและผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์	5 โครงการ	2,024,000
12	การพัฒนาระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลักร่วมกับการใช้แบบจำลองการผลิตพืช เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	3 โครงการ/ 8 โครงการย่อย	10,122,000
	รวม	38 โครงการ/ 73 โครงการย่อย	125,402,000

แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานมูลฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมการข้าว

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
แผนงานการวิจัยและพัฒนาข้าว จำนวน 12 แผนงาน	125,402,000
งบดำเนินงาน	125,300,810
1. ปรับปรุงพันธุ์ข้าวเจ้าเพื่อการค้าและการใช้ประโยชน์เฉพาะ	20,927,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) การวิจัยและพัฒนาข้าวสายพันธุ์ใหม่ที่มีคุณลักษณะหลากหลาย	6,336,000
2) การประเมินลักษณะทางสัณฐาน ลักษณะทางการเกษตรและคุณภาพของข้าวสายพันธุ์ปรับปรุง	11,706,000
3) การทดสอบการผลิตในนาเกษตรกรและประเมินการยอมรับต่อข้าวสายพันธุ์ดีเด่น	2,885,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
<p>ความต้องการข้าวมีมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร ในขณะที่พื้นที่เพาะปลูกมีจำกัดจึงทำให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องความมั่นคงทางอาหาร ถึงแม้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวเป็นอันดับต้นๆ ของโลก สามารถนำรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีได้อย่างมหาศาล แต่ผลผลิตต่อไร่กลับอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตสูง และรายได้ต่อหน่วยพื้นที่ต่ำ จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มผลผลิตต่อไร่ของข้าวให้สูงขึ้นเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการผลิตข้าวของประเทศไทย โดยทำความเสียหายต่อการเจริญเติบโตของข้าวส่งผลให้ผลผลิตลดลง เช่น ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมฉับพลันที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น การแพร่กระจายของดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและพื้นที่ชายฝั่งทะเล และปัญหาดินเปรี้ยวบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง รวมถึงการระบาดของโรคและแมลงที่ทำความเสียหายเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นหรือลดลงมากกว่าช่วงที่เหมาะสมสำหรับการผสมเกสรของข้าวจะทำให้ข้าวมีเมล็ดลีบและผลผลิตลดลง สาเหตุต่างๆ ดังกล่าวอาจทำให้พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรใช้ปลูกอยู่เดิมไม่สามารถปรับตัวต่อสภาพดังกล่าวได้ และส่งผลทำให้ผลผลิตเสียหาย นอกจากนี้ใช้ในการบริโภคโดยตรงแล้วยังสามารถแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย รวมทั้งใช้ข้าวทั้งต้นเป็นอาหารสัตว์และเป็นส่วนประกอบของอาหารชั้น เพื่อรองรับกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งรัดปรับปรุงพันธุ์ข้าวในพื้นที่ที่เหมาะสมให้มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นกว่าเดิม ไม่น้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ และมีคุณภาพตามความต้องการในเชิงการค้า รวมทั้งพันธุ์ที่สามารถปรับตัวได้ดีในสภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ มีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่ดีและมีเสถียรภาพ มีคุณภาพตามความต้องการของผู้บริโภคอย่างน้อย 5 พันธุ์ นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ที่มี</p>	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
<p>คุณสมบัติเฉพาะเพื่อการแปรรูปหรือใช้ประโยชน์ด้านอื่นนอกจากการบริโภคโดยตรง เช่น การผลิตเป็นอาหารสัตว์เพื่อลดการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ อย่างน้อย 3 พันธุ์ รวมถึงการสร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมและเป็นธรรมอย่างสร้างสรรค์สมดุลและยั่งยืน</p>	
<p>2. การใช้เทคโนโลยีชีวภาพยุคใหม่และศาสตร์ทางโอมิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและรักษาเสถียรภาพการผลิตข้าว</p>	<p>12,284,000</p>
<p>- แนวทางการดำเนินงาน</p>	
<p>1) การค้นหาตำแหน่งยีนที่ควบคุมลักษณะสำคัญทางการเกษตรและเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีจีโนมิกส์</p>	<p>3,541,500</p>
<p>2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวสารสนเทศเพื่อค้นหาเครื่องหมายดีเอ็นเอและสร้างสายพันธุ์ข้าวต้นแบบสำหรับงานปรับปรุงพันธุ์ข้าว</p>	<p>3,697,500</p>
<p>3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเมแทบอลอเมติกส์และโปรตีโอมิกส์ในการศึกษาลักษณะสำคัญทางเศรษฐกิจของข้าว</p>	<p>2,383,500</p>
<p>4) ความหลากหลายทางพันธุกรรมของศัตรูข้าวโดยใช้ดีเอ็นเอบาร์โค้ด</p>	<p>2,661,500</p>
<p>- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ</p>	
<p>แผนงานมุ่งใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพยุคใหม่และศาสตร์ทางโอมิกส์ในการค้นหาองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดสู่งานวิจัยและเพิ่มประสิทธิภาพและรักษาเสถียรภาพการผลิตข้าว อีกทั้งยังนำไปสู่การพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ นักวิจัย และหน่วยงานวิจัยด้านข้าวของประเทศ โดยมุ่งเน้นเป้าหมาย 5 ประเด็น ดังนี้ 4.1 พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและหน่วยงานวิจัยด้านข้าวของประเทศ ผ่านกระบวนการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการและการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ 4.2 สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการคัดเลือกสายพันธุ์ข้าว ให้ได้พันธุ์ข้าวที่มีลักษณะที่ต้องการในระยะเวลาที่รวดเร็วขึ้น โดยอาศัยข้อมูลตำแหน่งยีนควบคุมลักษณะที่สำคัญทางเศรษฐกิจในข้าว ซึ่งอาจเป็นยีนใหม่ที่เป็นการค้นพบครั้งแรก การค้นพบจะนำไปสู่การพัฒนาชุดเครื่องหมายโมเลกุลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกสายพันธุ์ข้าวในโครงการปรับปรุงพันธุ์ต่อไป 4.3 สร้างสายพันธุ์ข้าวใหม่ด้วยชุดเครื่องหมายดีเอ็นเอสำหรับใช้เป็นแหล่งพันธุกรรมในโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวต้นแบบผลผลิตสูง ต้านทานต่อศัตรูข้าว ทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่มีปัญหา และมีคุณภาพ การหุงต้มและรับประทานที่ต้องการ 4.4 นักวิจัยชาวไทยสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลจีโนมและพันธุ์ข้าวที่เก็บรักษาในธนาคารเชื้อพันธุในการค้นหา ยีน การอนุรักษ์ และการปกป้องพันธุกรรมข้าวของไทย 4.5 สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเมตาโบลอเมติกส์และโปรตีโอมิกส์ เพื่อรักษาเสถียรภาพการผลิตข้าว รวมถึงการพัฒนาข้อมูลพื้นฐานความหลากหลาย</p>	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
ทางพันธุกรรมของศัตรูข้าว เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการป้องกันกำจัดและการปรับปรุงพันธุ์ข้าว ให้ต้านทานครอบคลุมความหลากหลายของศัตรูข้าว และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวที่ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อม	
3. การวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์และการศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของทรัพยากรพันธุกรรมข้าว	11,366,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) การรวบรวม อนุรักษ์ พันธุ์ และประเมินคุณค่าทรัพยากรพันธุกรรมข้าวปลูกและข้าวป่า	6,311,310
2) การประเมินคุณค่าทางโภชนาการ สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากเชื้อพันธุกรรมข้าว	1,243,140
3) การศึกษาลักษณะและคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ และการใช้ประโยชน์โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมของข้าวพื้นเมืองเฉพาะถิ่น	3,811,550
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
ทรัพยากรพันธุกรรมข้าวได้รับการอนุรักษ์และจัดหมวดหมู่ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน นักวิจัยเข้าถึงและใช้ประโยชน์เชื้อพันธุกรรมข้าวได้มากขึ้น ประเทศไทยมีฐานข้อมูลและแผนที่การแพร่กระจายตัวของแหล่งพันธุกรรมข้าวป่าที่สามารถติดตามและพยากรณ์การกระจายตัวได้ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้องค์ความรู้ทางวิชาการทางด้านลักษณะทางพันธุกรรมใหม่ๆ ที่จะนำไปต่อยอดเพื่อการสร้างนวัตกรรมรวมถึงทำให้สาธารณชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรข้าวมากขึ้น เพิ่มมูลค่าของทรัพยากรพันธุกรรมข้าว เกษตรกรในพื้นที่หรือชุมชนต่างๆของประเทศไทยได้ปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองคุณภาพดีที่มีความเป็นเอกลักษณ์	
4. การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับผลผลิตและรักษาคุณภาพของข้าวหอมมะลิไทย	4,309,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิเพื่อยกระดับผลผลิตและคุณภาพ	4,309,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
พัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการการผลิตเพื่อยกระดับผลผลิต และรักษาคุณภาพสินค้าข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพตามเอกลักษณ์ข้าวหอมมะลิไทยเพื่อคงความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และรักษาชื่อเสียงของประเทศในตลาดส่งออก ได้ฐานข้อมูล ยกระดับผลผลิต รักษาคุณภาพ ได้วิธีการตรวจสอบในการกำกับคุณภาพข้าวหอมมะลิ สินค้าข้าวหอมมะลิเป็นไปตามมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย	
5. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพข้าวเหนียวไทย	17,361,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
การปรับปรุงพันธุ์ข้าวเหนียวให้ผลผลิตสูงต้านทานต่อโรคไหม้ ขอบใบแห้ง และแมลงบั่ว	17,361,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวเหนียว โดยการเพิ่มผลผลิต รักษาเสถียรภาพผลผลิต รักษาคุณภาพ และลดต้นทุนการผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	

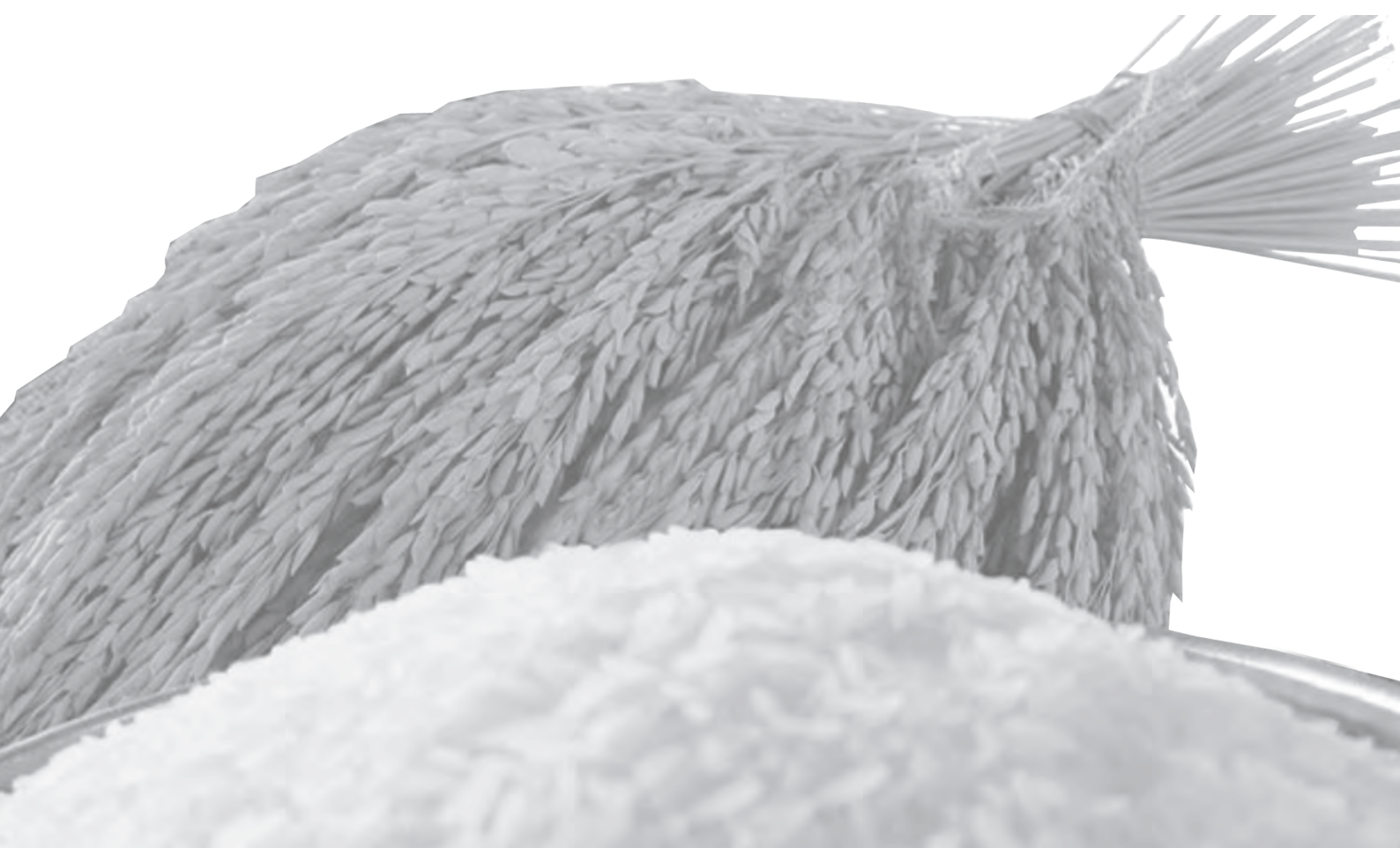
แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
6. ระบบการผลิตข้าวแบบอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 2	14,384,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) การจัดการศัตรูข้าวอย่างยั่งยืนโดยชีววิธี	6,640,000
2) การจัดการศัตรูข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวชนิดใหม่	3,056,000
3) การตรวจ ติดตาม และเฝ้าระวังการตกค้างจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในการผลิตข้าว	1,845,000
4) การจัดการดิน น้ำและปุ๋ยในระบบการผลิตข้าวเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	2,843,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
<p>โครงการที่ 1 การจัดการศัตรูข้าวอย่างยั่งยืนโดยชีววิธี มีเป้าหมายเพื่อให้ได้วิธีการบริหารจัดการศัตรูข้าวโดยชีววิธี โดยการใช้ชีวภัณฑ์เชื้อราสาเหตุโรคของแมลงศัตรูข้าวเชิงพาณิชย์เพื่อการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ ชีวภัณฑ์เชื้อแบคทีเรียปฏิชีวนะเพื่อการป้องกันกำจัดโรคไหม้ข้าว เหื่อโปรโตซัวกำจัดหูก S. singaporensis ร่วมกับสารสกัดทางไหลในการป้องกันกำจัดหูกศัตรูโรงเก็บข้าว และผลิตภัณฑ์จากสารสกัดเนื้อผลไม้คั่วในการป้องกันกำจัดหอยเชอร์รี่ในสภาพแปลงนาเกษตรกรเพื่อการควบคุมศัตรูข้าวโดยชีววิธี และโครงการที่ 2 การจัดการศัตรูข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวชนิดใหม่ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวด้วยสารเคมีชนิดใหม่ที่มีประสิทธิภาพ มีความต้านทานต่อศัตรูข้าว และมีผลกระทบต่อศัตรูธรรมชาติ เพื่อนำมาทดแทนสารเคมีที่จัดเป็นสารขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อ รวมทั้งโครงการที่ 4 การจัดการดิน น้ำ และปุ๋ย ในระบบการผลิตข้าวเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ในดินเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพสำหรับข้าว และการจัดการดินก่อนและหลังปลูกตามวิธีที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่รวมถึงการไม่เผาตอซัง การใช้ปุ๋ยเคมีอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีที่มากเกินไป ความต้องการของข้าวและการสูญเสียธาตุอาหารไปกับน้ำ ในส่วนของการจัดการน้ำให้เกษตรกรใช้วิธีเปียกสลับแห้งตามคำแนะนำของกรมการข้าว เพื่อช่วยลดปริมาณการใช้น้ำและยังช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงได้ เพื่อให้ได้ระบบการผลิตข้าวแบบอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแผนงานนี้จะป็นต้นแบบให้เกษตรกรได้ดำเนินการตามวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรใช้วิธีการแบบผสมผสาน ที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว และเพิ่มเทคโนโลยีที่ได้จากโครงการที่ 1 การจัดการศัตรูข้าวอย่างยั่งยืนโดยชีววิธี ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวภัณฑ์เหื่อโปรโตซัวกำจัดหูก สารสกัดจากพืช หรือจากโครงการที่ 2 การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในสภาวะที่เกิดการระบาดเกินระดับเศรษฐกิจ หรือการผสมผสานโดยการใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูข้าว รวมทั้งโครงการที่ 4 การจัดการดิน น้ำ และปุ๋ยที่มีความปลอดภัย</p>	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
<p>และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้และดำเนินการเองได้อย่างยั่งยืน โครงการที่ 3 การตรวจ ติดตาม และเฝ้าระวังการตกค้างจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวในการผลิตข้าว เพื่อให้ได้ระบบการดำเนินการห้องปฏิบัติการเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 รวมทั้งได้ฐานข้อมูลและแสดงผลในรูปแบบเว็บไซต์ https://ricephysicochem.ricethailand.go.th/dcrpr/ เพื่อการจัดเก็บและเพื่อการสืบค้นที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถติดตามและเฝ้าระวังการตกค้างของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ตกค้างในข้าว ดินและน้ำบริเวณพื้นที่ปลูกข้าวที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางจัดการและแก้ไขปัญหา ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องตามคำแนะนำ ทำให้สินค้าข้าวมีความปลอดภัยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดข้าวโลก</p>	
7. การวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวเจ้าหอมไทย	8,930,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) การปรับปรุงพันธุ์หอม เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ	5,871,000
2) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตและการเพิ่มมูลค่าข้าวเจ้าหอม	3,059,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
<p>แผนงานวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะขยายตลาดการค้าข้าวเจ้าหอมไทย ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.4001-2560 ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ให้มีคุณภาพที่หลากหลายครอบคลุมความต้องการของผู้บริโภค โดยทำการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการปรับปรุงพันธุ์ข้าวเจ้าหอมให้มีผลผลิตสูง คุณภาพดี ด้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับคุณภาพข้าวหอมไทยที่มีความหลากหลาย เพื่อให้เกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการสามารถผลิตข้าวเจ้าหอมคุณภาพเพื่อการบริโภคและการส่งออก ซึ่งจัดให้อยู่ในกลุ่มชนิดข้าวคุณภาพเฉพาะที่มีมูลค่าและมีราคาสูงกว่ากลุ่มข้าวขาวทั่วไป ตามที่รัฐบาลได้จัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรเพื่อบริหารจัดการสินค้าข้าวตลอดห่วงโซ่อุปทานที่ใช้นโยบายตลาดนำการผลิต (Demand Driven) โดยตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงานนี้ คือ การพัฒนาพันธุ์ข้าวเจ้าหอมไวและไม่ไวต่อช่วงแสง ผลผลิตสูง คุณภาพหลากหลาย ด้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ ที่ผ่านการพิจารณารับรองพันธุ์ จำนวน 3-4 พันธุ์ สำหรับใช้ปลูกในพื้นที่นาชลประทาน และนาอาศัยน้ำฝน พร้อมเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าวเจ้าหอม รวมถึงเทคโนโลยีการอารักขาข้าวที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตข้าวเจ้าหอมที่มีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ของเกษตรกร และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าข้าวไทยในตลาดโลกต่อไป</p>	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
8. การพัฒนาวิธีการตรวจสอบคุณภาพข้าว	2,864,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) พัฒนาการวิเคราะห์ปริมาณอมิโลสด้วยวิธี Dualwavelength	462,000
2) การวิเคราะห์ปริมาณอมิโลสอย่างรวดเร็วในข้าวเปลือกแบบเมล็ดเดียวด้วยเทคนิค NIR	434,000
3) การพัฒนาเครื่องวัดกลิ่นในข้าวด้วยเทคโนโลยีอาร์เรย์แก๊สเซ็นเซอร์ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์	957,000
4) การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบคุณภาพข้าว และเมล็ดพันธุ์ข้าวของห้องปฏิบัติการกองวิจัยและพัฒนาข้าวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	1,011,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
องค์ความรู้และการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ ปริมาณอมิโลส กลิ่นหอม โดยใช้วิธีการตรวจสอบและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ทำให้ได้ผลการตรวจสอบที่รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ ซึ่งเกษตรกร สหกรณ์ โรงสี ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของข้าวได้ รวมถึงนำไปพัฒนาต่อยอดเชิงอุตสาหกรรมต่อไป นอกจากนี้ยังมีคู่มือการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์และคุณภาพข้าวที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำไปใช้ได้จริง	
9. นวัตกรรมด้านพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตข้าวเพื่อรองรับการเกษตรสมัยใหม่	19,252,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) นวัตกรรมด้านพันธุ์ข้าวเพื่อรองรับการเกษตรสมัยใหม่	2,138,400
2) การใช้อากาศยานไร้คนขับเพื่อการเกษตร	3,315,200
3) การใช้นวัตกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวแบบเกษตรแม่นยำ	7,029,600
4) การทดสอบชุดเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสมเฉพาะพื้นที่	6,768,800
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตรูปแบบใหม่ด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยเตรียมพื้นที่ วิธีการปลูกด้วยเครื่องจักรกลที่เหมาะสม การจัดการปุ๋ย น้ำและศัตรูข้าวด้วยอุปกรณ์ที่ทันสมัยปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและผู้ปฏิบัติ ร่วมกับการเลือกพันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาดและเหมาะสมกับข้อจำกัดของพื้นที่ เป็นการเริ่มต้นการก้าวไปสู่เกษตรอัจฉริยะอย่างสมบูรณ์ แก้ปัญหาสังคมเกษตรกรผู้สูงอายุและการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง ทำให้เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตัวเอง (smart farmer) กลุ่มเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (smart agricultural group) ส่งผลไปถึงทำให้ภาคการเกษตรมีศักยภาพ (smart agriculture) และผลักดันผลงานวิจัยและพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
10. การวิจัยและนวัตกรรมการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าว	1,519,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) ประสิทธิภาพการใช้ความร้อนจากคลื่นความถี่วิทยุในการจัดการศัตรูหลังการเก็บเกี่ยวและคุณภาพเมล็ดพันธุ์	494,600
2) ประสิทธิภาพของ Inert dusts ร่วมกับสารสกัดสมุนไพรต่อการควบคุมแมลงศัตรูข้าวหลังการเก็บเกี่ยวและคุณภาพเมล็ดพันธุ์	459,200
3) ประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดแมลงชนิดคลุกเมล็ดเพื่อป้องกันแมลงศัตรูข้าวหลังการเก็บเกี่ยว	351,300
4) การใช้ก๊าซโอโซนในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพื่อการผลิตข้าวแบบปลอดภัย	213,900
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
ลดการสูญเสียของเมล็ดพันธุ์ข้าวจากการเข้าทำลายของแมลงศัตรูในโรงเก็บ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ยาวนานขึ้น มีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีเพียงพอสำหรับการผลิตข้าวแบบปลอดภัย สร้างรายได้แก่เกษตรกร ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	
11. การพัฒนาธัญพืชเมืองหนาวและผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์	1,982,810
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมอลต์จากข้าวบาร์เลย์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	801,000
2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์พาสต้าเพื่อสุขภาพจากข้าวสาลีดูรัมเสริมข้าวบาร์เลย์และบักวีตที่ปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	811,000
3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ซอสแห้งจากธัญพืชเมืองหนาวเพื่อเพิ่มมูลค่าในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	134,810
4) การพัฒนาชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคข้าวสาลีและข้าวบาร์เลย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	236,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
1. ได้เทคโนโลยีการผลิตธัญพืชเมืองหนาวของไทยที่เหมาะสมในการผลิตอาหารและสินค้าหัตถกรรม 2. ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากธัญพืชเมืองหนาวสายพันธุ์/พันธุ์ไทยด้านอาหาร ด้านหัตถกรรม ด้านการควบคุมโรคที่ปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 3. กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้รับการส่งเสริม/ให้องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตธัญพืชเมืองหนาวรูปแบบใหม่ 4. รายได้ของเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานเพิ่มขึ้น	

แผนงาน	งบประมาณ (บาท)
12. การพัฒนาระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลักร่วมกับการใช้แบบจำลองการผลิตพืชเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	10,122,000
- แนวทางการดำเนินงาน	
1) ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลัก	3,477,000
2) การพัฒนาระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลักเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	3,624,000
3) การพัฒนาแอปพลิเคชันและขยายผลระบบการปลูกพืชที่มีข้าวเป็นพืชหลัก	3,021,000
- ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ	
การพัฒนาคำแนะนำระบบการปลูกข้าวร่วมกับพืชร่วมระบบโดยใช้แบบจำลอง DSSAT ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาการพยากรณ์ เพื่อวางแผนการผลิตที่ลดความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติและศัตรูข้าว ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่น่าน้ำฝน นาชลประทาน และนาที่สูง ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ยอมรับ และมีการนำไปใช้จริงในพื้นที่เสี่ยง	
งบลงทุน	101,190
1) ไฟฉายแสงอัลตราไวโอเล็ต (UV-A) จำนวน 4 ชุด ชุดละ 5,000 บาท	20,000
2) เครื่องผลิตก๊าซโอโซน (Ozone generator)	40,000
3) เครื่องวัด pH และความชื้นในดิน	2,690
4) เครื่องบันทึกแสง อุณหภูมิ และความชื้นของอากาศ อัตโนมัติ	11,500
5) ตู้แช่เย็น 2 ประตู ขนาดไม่ต่ำกว่า 27Q (จำนวน 1 เครื่อง)	27,000

กรมการข้าว

เลขที่ 2177 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2561 4367

E-mail : budrd@hotmail.com